

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
SENÁT
VÝBOR PRO VZDĚLÁVÁNÍ, VĚDU, KULTURU, LIDSKÁ PRÁVA A PETICE
10. funkční období
PROTOKOL
č. 9/16
o Veřejném slyšení Výboru
„Ne - ohrožení zdrojů vod pro Volarsko-Vimpersko-Strakonicko“
ze dne 21. dubna 2016

Přítomni: senátoři dle prezenční listiny,
hosté dle prezenční listiny.

Veřejné slyšení výboru zahájil a řídil senátor Jiří Oberfalzer. Petici, kterou podepsalo více jak 13 tisíc občanů, se staví proti novele zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny. Cílem petice je iniciovat kroky, které by směřovaly k úpravě novely takovým směrem, aby vodohospodářská funkce lesů Národního parku a CHKO Šumava byla nadřazena zájmům dogmatické ochrany přírody. VSV se zúčastnil zástupce petentů P. Martan, senátoři T. Jirsa a P. Eybert, zástupci Výboru pro životní prostředí PS PČR, zástupci MŽP ČR a MZe ČR a ředitel Národního parku Šumava. Na slyšení vystoupila řada odborníků, jejichž příspěvky se dotýkaly především oblasti ochrany lesů, vlivu lesa na kvalitu a kvantitu vody v extrémních i běžných hydrometeorologických situacích, retenční schopnosti lesů, nejnovějších poznatků v oblasti moderní hydrologie a včetně výstupů, které mapovaly současnou situaci v NP Šumava. VSV je významným nástrojem šetření, který umožňuje získat dostatečné množství relevantních informací pro přípravu návrhu stanoviska výboru.

Průběh veřejného slyšení byl zachycen na zvukovém záznamu, který je v přepisu součástí tohoto protokolu.

Jaromír Jermář v. r. Jiří Oberfalzer v. r.
předseda výboru ověřovatel výboru

**Přepis VSV ze dne 21. dubna 2016:
„Ne – ohrožení zdrojů vod pro Volarsko-Vimpersko-Strakonicko“**

Senátor Jiří Oberfalzer: Dámy a pánové, dovoluji vám, abych vás přivítal na půdě Senátu na akci, kterou pořádá Výbor pro vzdělávání, vědu, kulturu, lidská práva a petice. A právě ty petice jsou důvodem, proč se náš výbor ujal tohoto tématu. Náš výbor projednává petice jakékoli, když se na nás občané obrátí. A pokud ta petice má velký počet signatářů, více než 10 000, pak dokonce následuje i projednávání této petice přímo na plénu Senátu za účasti všech senátorů. Čili to nás čeká, protože petice, o které mluvíme dnes, má 13 000 a více petentů. Smysl tohoto setkání tedy je, abychom si v klidu a ve větším časovém prostoru, než bude příště k dispozici, mohli o té problematice pohovořit a probrat ji zevrubně. Ještě než poprosím kolegu, aby také úvodem řekl pár vět, tak pár technických poznámek. Předpokládám, že jste dostali alespoň emailem program, takže víte, že je členěn na dva bloky. První blok je vystoupení - dobrý den, pane poslanče - vystoupení reprezentantů dotčených státních institucí, které mají s problematikou co dočinění. Druhý blok je věnován odborníkům. Neslyšíte? Jedna, dva, to je lepší? Aha, tak se musím klanět. Dobrý den ještě jednou. Druhý blok je věnován odborníkům, řekněme, z akademické oblasti. A pak bude následovat diskuse. Do diskuse se hlase tak jako ve škole. Já vás budu evidovat postupně a dostanete všichni slovo. Jen prosíme, abyste se pokusili vejít zhruba do pěti minut ve svých diskusních vystoupeních. A také prosíme, aby každý, kdo bude chtít něco říci tomuto auditoriu, tak aby předstoupil támhle k tomu pultíčku, protože akce se nahrává, pořizuje se zvukový záznam a z něho bude vytvořen přepis. Takže potom sledujte stránky našeho výboru, abyste případně měli k dispozici psanou formu té dnešní diskuse, pokud byste s ní chtěli nějak pracovat. Samozřejmě vás prosím, abyste se také před svým vystoupením představili do mikrofonu. Zase z toho důvodu, abychom byli schopni napsat do písemného záznamu, kdo v tu chvíli hovořil. Asi bych měl přivítat členy Senátu. Vedle mě sedí Tomáš Jirsa, senátor za Český Krumlov. Támhle v řadě po straně je to senátor Pavel Eybert za Tábořsko. Velmi rád vidím pana Ing. Stráského, bývalého ministra. A ještě stále stávajícího předsedu Svazu turistů - už ne, děkuji - ale také byl svého času ředitelem Národního parku Šumava. A ještě jsem zde zahlédl Honzu Zahradníka. Tady je schovaný, dobrý den. Tak to je poslanec za České Budějovice nebo přesněji řečeno za Jihočeský kraj, jinak Budějovičák. Honza Zahradník, bývalý hejtman. Tak tolik asi z mé strany těch oficialit. Poprosím kolegu Jirsu o krátký vstup a pak už půjdeme podle programu.

Senátor Tomáš Jirsa: Děkuji panu kolegovi J. Oberfalzerovi. Dámy a pánové, dobrý den. Protože neznám všechny poslance, jenom bych se zeptal, jestli je tu ještě někdo jiný z poslanecké sněmovny kromě pana doktora Zahradníka? Nevidím žádnou ruku nahoře, abychom ho nezapomněli uvítat. Já jsem ještě stále zastupitel za Jihočeský kraj a jak zmínil Jirka Oberfalzer, můj senátní obvod, do něj spadá část jižní Šumavy, obec Stožec až po Plešné jezero, byť je tam hranice volebního obvodu. Tak se tou problematikou, kterou dnes budeme projednávat, musíme v jižních Čechách zabývat. Já bych jen připomněl, že minulý týden jihočeské krajské zastupitelstvo přijalo všemi hlasy usnesení a vyzvalo poslance a senátory Parlamentu ČR, aby hlasovali proti té novele 114/92, kterou Ministerstvo životního prostředí připravuje. Velmi podobně se vyjádřil Plzeňský kraj, který přijal deklaraci na budoucí péči o Šumavu. Všichni víme, že i dnešní petice ohrožení vodních zdrojů se týká toho, co se děje na Šumavě. A ta novela 114/92 pro nás, Jihočechy a Plzeňáky se hlavně týká Šumavy. A proto jsme tady. Takže to je moje úvodní slovo. Pane předsedo, pojďme do práce.

Senátor Jiří Oberfalzer: Já bych ještě možná pro úplnost uvedl, že jsme samozřejmě zvali senátory, ale není překvapivé, že se dostavili zejm. ti, jejichž regionu se tato otázka dotýká. A zvali jsme i zástupce hejtmanství plzeňského, jihočeského, abychom zde měli všechny úrovně. Už zase mě neslyšíte, že? To je ten nepokoj. Tak ještě jednou, toť vše, toť pro úplnost. A nyní tedy začneme, první slovo bude mít reprezentant petičního výboru, pan Petr Martan.

Petr Martan, zástupce petičního výboru: Děkuji za slovo. Vážení pánové senátoři, vážený pane poslanče, vážení účastníci dnešního veřejného slyšení, petice Ne ohrožení zdrojů vod pro Volarsko, Vimpersko, Strakonicko požaduje zachovat doposud zelené vzrostlé lesy na území jihočeské části Národního parku a CHKO Šumava, které chrání zdroje povrchových a podpovrchových vod pro obyvatele v širokém území. Petice žádá zachovat tyto lesy v pramenných oblastech řek Vltava, Blanice, Volyňka a jejich přítoků, udržet jejich retenční schopnost okolí, což je také významné pro zmírnění povodňových škod ve městech a obcích ve spádu řek. Text petice požaduje zákon, který zamezí dalšímu usychání lesů ve zmíněném území. Petice je aktuální a je reakcí na návrh novely číslo 114 z roku 1992 o ochraně přírody a krajiny, která zanedlouho přijde také do Senátu. Petice požaduje změnit uvedený zákon tak, že vodohospodářskou a klimatickou funkci tamních lesů bude považovat za nadřazenou nad zájmem ochrany přírody. Konkrétně chce petice, aby zákon určil jakýsi limit, tedy nařídil správci lesů, že v jednom lesním celku nesmí způsobit uschnutí nebo vynucené vykácení lesa o rozloze větší jak 1 hektar. To není nic neuskutečnitelného, to se děje u všech vlastníků v celé republice napříč novodobou historií. Chceme, aby v novele zákona byla zmínka, že dlouhodobým cílem ochrany národních parků je také zachování a zvyšování retenční schopnosti lesů. Chceme, aby posláním národních parků bylo také být územím přirozené akumulace vody. Chceme, aby zákon nařídil veřejný zájem k zajištění zdrojů nezbytných pro člověka. A nadřadil je nad zájmy ochrany přírody, které jsou podle nás zbytečné. Tedy požadujeme uznat, že voda pro člověka je větší hodnotou než zachování divočiny a ohrožených zdrojů rostlin a živočichů. Konkrétně to znamená, že by zákon zakazoval vyhlásit bezzásahové lesy v dostatečném rozsáhlém území, kde mají obce a města studny pro veřejné zásobování vodou. 13 000 občanů podepsalo, že pokud v zákoně 114 nebude jasně uvedeno a garantováno, že nebudou usychat další lesy, tak žádají zmenšit území NP Šumava. Tolik tedy k obsahu petice. Záměrem petice je zamezit schválení zmíněné novely zákona číslo 114 ve znění, jaké bylo předloženo Poslanecké sněmovně včetně pozměňovacích návrhů, které bude doporučovat výbor pro životní prostředí sněmovny ve 2. čtení. Byly sice tímto výborem navrženy některé zmínky o vodním režimu, ale to je podle nás málo na zabezpečení chráněné oblasti přirozené akumulace vod z roku 76. Je dobře, že petici v Senátu projednává Výbor pro vzdělávání, vědu, kulturu, lidská práva a petice, protože se všemi uvedenými oblastmi šumavská kauza souvisí. Petice chce přispět k odmítnutí iracionálního tvrzení ideologicky nadšené vědy, která uvádí, že suchý, řídký, nuceně vykácený les nebo mladý zadržuje a přitahuje stejné množství vody jako ten les zelený, hustý, vzrostlý a staletý. Proti tomu jsme. Ministr životního prostředí Brabec oznámil, že předkládá novelu zákona číslo 114, tentokrát již založenou na vědeckých základech. Jako příklad tehdy uvedl výzkum docenta Hrušky. Tento výzkum však nikdo neviděl, nikdo jej nemohl oponovat, zabývá se jednou lokalitou suchých lesů, kde se odtokové poměry na jednom potoce údajně dlouhodobě nezměnily. Tedy tvrdí, že vody tam teklo v dobách zelených lesů stejně jako v dnešním území suchých lesů. Vážení, k odmítnutí výzkumu docenta Hrušky zde uslyšíte dostatek argumentů od vědců a odborníků, kteří následně promluví. Pokud by jejich vyjádření bylo pro některé z vás složité, tak bych si to dovolil vyjádřit řečí petentů asi takto. Není důležitější, kolik vody odteče ze sledovaného území. Významnější informace je o tom, kolik vody území udrží. Jiný argument. Ve vysokém, hustém a zeleném lese se na horách udrží sníh až do května. A sníh rychle v suchém lese oproti tomu roztaje a odteče. Tyto vody právě měřil podle nás docent Hruška, a ministr Brabec a mnozí poslanci, jak jsme slyšeli, mu na to skočili. Naše petice vznikla jako reakce na katastrofální realitu v NP Šumava, totiž došlo na 51 % území k úpadku lesů natolik, že v nich nejsou zcela plněny funkce hospodářské a klimatické. Na takovém území nejsou plně chráněny vodní zdroje. V běžných hospodářských lesích se uvedené procento pohybuje kolem 10 % nefunkčních lesů. Na Šumavě je porušena vodní bilance. Příslušný vědní obor ji sleduje jako soustavu čtyřech složek. A to jsou 1) transpirace, tedy proces, kdy strom nasává vodu, z něho roste a vypařuje jej. 2) evaporace, tedy proces, při němž naprší do lesa a pak se z něj vypařuje do ovzduší vodní pára. 3) podpovrchové vody, tedy proces zásaku vody do půdy. A 4) odtokové vody, tedy proces odtoku vody z lesa. Tedy vidíme, že navržená novela zákona 114 je postavena na výzkumu, který zkoumal jen jednu složku ze čtyř potřebných. Odtok je doplňující informace. Aby to bylo celé, tak by výzkum

musel vzít určité území, např. od Kvildy po Lipno, a vypočítat, kolik hektolitrů srážek v tomto území spadlo, odečíst, kolik odteklo. Tento rozdíl by se zasáknul do podpovrchových vod. To v případě funkčních lesů. A nebo rozdíl by se většinou odpařil na slunci a ve větru, to v případě podstatné části nefunkčních lesů, jako je jich 51 % v NP Šumava. Existence funkčních lesů je důležitá v době extrémního sucha. To je stav půdy bez vláhy do hloubky 1 metr a více. Právě zelené souvislé vysoké lesy takovou situaci sice úplně nezruší, ale oddalují o několik týdnů. A i to je cenné. Funkční lesy na Šumavě jsou důležité proto, aby obyvatelé v podhůří měli dostatek vody i v extrémně suchých obdobích. Lidé mohou dělat různá opatření a budovat vodní díla, čelit suchu, nedostatku vody a klimatickým změnám. Pokud však bude schválena předložená novela 114, tak se ještě více zvětší rozloha území, kde se z důvodu ochrany přírody nesmí dělat vůbec nic. Jen na území NP by následně hrubým odhadem uschlo až 14 000 ha lesů. Bezzásahové zóny nevznikají jen v NP Šumava, ale i mimo něj. A to ve 2. zónách CHKO Šumava. Lidé o tom neví, dochází k tomu skrytě a má to následky různé. Pan náměstek Dolejský nám tady bude říkat, že bude jen 23 % bezzásahových zón. To není pravda. Novelou bude zařazeno 50 % území NP do kategorie, která je určena jednoduše k uschnutí, ať tomu budeme říkat jakkoli. Pan náměstek nám bude jistě nabízet měření Výzkumného ústavu lesního hospodářství v Beskydech. A to je však také pouze o odtoku, jedné složce, o odtoku, nikoli o zásaku. Se změnou klimatu a pokračujícími ročními srážkovými deficity se voda stává stále více a více životadárnou surovinou. Způsob udržení vodních zdrojů se musí stát důvodem k zastavení přebujelé, nesmyslné a nebezpečné tendence zvětšování území, které omezuje ochrana přírody. Vážení páni senátoři, s peticí byly předány pozměňovací návrhy k novele zákona 114, které podporují požadavky zmíněné petice Ne ohrožení vod pro Volarsko, VImpersko, Strakonicko. Ty jste dostali a žádám vás o jejich využití. Žádám vás, abyste jako výbor doporučili Senátu takové usnesení, aby nepřijal novelu zákona číslo 114 o ochraně přírody a krajiny. Vážení, nedovolte, prosím, aby vyšel zákon, který zmenšuje životadárnou funkci šumavských lesů, tedy chránit zdroje vod. Nedovolte, prosím, aby přirozená lidská obava o nedostatek vody byla bagatelizována nebezpečnou ideologií. Nedovolte, prosím, aby vyšel zákon, který povyšuje zbožné přání nějaké menšiny na vysněné procento divočiny, nad lidské právo člověka nad nejdůležitější zdroj, vodu. Děkuji vám za pozornost, lesu zdar. (Potlesk.)

Senátor Jiří Oberfalzer: Děkuji panu Martanovi za jeho vystoupení. A na řadě je již v úvodním příspěvku zmiňovaný pan náměstek ministra životního prostředí pro řízení sekce ochrany přírody a krajiny, Vladimír Dolejský.

Ing. Vladimír Dolejský, Ph.D., náměstek pro řízení Sekce ochrany přírody a krajiny Ministerstva životního prostředí ČR: Děkuji za slovo, pane senátore. Děkuji za pozvání k dnešnímu veřejnému slyšení. Jen dovolte, vážení páni senátoři, nyní už páni poslanci, vážené dámy a pánové, zareaguji jednou větou na úvodní projevy. Ministerstvo životního prostředí skutečně připravilo odborně zdatný a vyvážený návrh novely zákona 114 týkající se výhradně národních parků, všech národních parků, protože ji připravilo ve spolupráci se všemi řediteli, všemi čtyřmi řediteli národních parků. A pod mým vedením. Vážené dámy, vážení pánové, ještě jednu poznámku na úvod jako reakci. 26. října loňského roku vláda ČR schválila dlouho očekávaný a významný dokument, jímž nepochybně tak jako já i vy vidíte strategii přizpůsobení se změně klimatu. Ono to má významnou souvislost. Postupně se těch souvislostí dotknu. Nicméně v usnesení z 26. října se konstatuje, že úkolem Ministerstva životního prostředí se všemi ministerstvy, kraji a dalšími partnery do konce roku 2016 připravit jako implementační dokument oné strategie národní akční plán přizpůsobení se změně klimatu. Mimo jiné, vážené dámy, vážení pánové, nemohli bychom zpracovat onu strategii a nemohli bychom nyní ve spolupráci ještě dlouho před oficiálním povinným meziresortním řízením takové materiály, kdybychom nedisponovali všemi dostupnými, relevantními, exaktně podloženými daty a informacemi. Nikoli jednotlivými vědeckými pracemi. Pakliže jsou některé nezveřejněné, prosím, přijměte moji upřímnou prosbu a pojdte s námi nad oním národním akčním plánem spolupracovat tím, že taková data, zdroje si budeme moci doplnit. To na úvod. Nyní tedy reakce na předloženou petici. Já musím samozřejmě v první řadě přednést v pochopitelné a upřímně míněné pokoře, že chápu obavy našich spoluobčanů z dlouhodobých změn v přírodě a krajině, z nichž současně

nestabilita vodního režimu vyjádřena častějšími lokálními a regionálními povodněmi či naproti tomu bolestná období sucha jsou jedním z nejmarkantnějších projevů těchto změn. Jak již jsem řekl, všechny tyto záležitosti jsou v současné době Ministerstvem životního prostředí ve spolupráci se všemi dotčenými ministerstvy, jejich resortními organizacemi vyhodnocovány a bude navržen přístup k těmto změnám. To se nepochybně týká území národních parků, protože národní akční plán připravujeme pro území ČR. Příčiny těchto změn jsou částečně způsobeny samozřejmě faktory, kterým v globálu říkáme klimatická změna. Dnes už o ní nepochybuje nikdo a všechny politické strany už smí o klimatické změně hovořit a debatovat. Nicméně když jsem dostal otázku minulý týden, co klimatická změna způsobila, jak novináře zajímají a chtějí drsné příběhy, tak který živočich a rostlina vymřeli? A já říkám, že rychlejší byl vždycky člověk. A synergie chyb člověka s nastupující, a to není otázka posledních tří let, ale desetiletí, klimatické změny, je to zničující. Takže nikoli klimatická změna a např. působení člověka v české krajině nás vyhoupllo na 1. příčku v Evropě, co se týká mortality denních motýlů. Tak by se dalo pokračovat. Tedy k dispozici kromě zmíněných dat z oblasti Modravského potoka jsou samozřejmě další podrobné údaje, které hodnotí nejen odtok, samozřejmě nabízí se otázka k těm úvahám, ale já ji snad ani nebudu tady prezentovat. Když něco spadne, odteče, kam se to ztrácí. Ale když odtéká stejně, tak potom bych se spíš obracel na kvalitu té půdy. Je exaktně prokazatelné, že tu míru úspěšnosti zadržování vody nejen na zemědělské, ale i lesní půdě spíš nebo výrazně ovlivňuje kvalita té půdy. Tzn. je-li stlačená, není stlačená, abych zůstal v nějakém jednodušším vyjádření a nevymykal se. Nicméně to opravdu je doložitelné. Nebudu unavovat příliš konkrétními údaji, ale skutečně ty statisíce rozoraných mezí, cest, třetina napřímených vodních toků, asi 950 000 ha zlikvidovaných rašelinišť atd., to v souvislosti, kterou nejlépe je vnímat tak, jako když se díváme na krajinu z helikoptéry, tak to je to, co bylo v průběhu rozhodující a co je dnes vidět v české krajině. Pokud jde o předloženou novelu zákona o ochraně přírody a krajiny tak, jsem přesvědčen, že žádným způsobem nepřispěje ke zhoršení stavu hospodaření s vodou v zájmovém regionu. Ministerstvo životního prostředí považuje za nekoncepční řešit ochranu vodních zdrojů a kumulace vod prostřednictvím národních parků a zákona o ochraně krajiny, neboť, a to bychom si měli uvědomit, jde o problematiku zákona o vodách. A za tímto účelem se vyhledávají chráněné oblasti přirozené akumulace vod. Taková oblast je, přece všichni víme, i na území Šumavy rovněž vyhlášena. Její existence není v rozporu s dlouhodobým cílem ochrany národních parků. I navržené změny konkrétních opatření tak, jak jsme je prostudovali, odmítáme především z již uvedeného důvodu přesahu kompetencí jiného právního předpisu, ale také z důvodu jejich nekoncepčnosti, když jsou např. mezi bližšími ochrannými podmínkami NP Šumava uvedeny povinnosti pro hospodaření v lesích a dále pro vnitřní rozpornost celého předpisu. Nelogické především je zařazení lesů do kategorie lesů hospodářských, kdy je zákonem současně stanoveno, že veškeré využití národních parků musí být podřízeno zachování jejich ekologicky stabilních přirozených funkcí, ekosystémů atd. Navíc by šlo o nepřímou novelu zákona o lesích. Navíc by šlo skutečně o nepřímou novelu zákona o lesích. U některých ministerstvem navržených ustanovení jsem přesvědčen, že jejich odmítání je způsobeno nepochopením. Jsme připraveni o těch věcech dále debatovat a vysvětlovat. A věřím, že budou pochopeny. Zrušení povinnosti zalesnit plochu například, co je stále nepochopeno, a zajistit lesní porost v zóně přírodě blízké neznamená zákaz těchto činností. Skutečně neznamená zákaz. Dosadba jedle či buku nebude znemožněna, neboť v přírodě blízké zóně je možné provádět opatření k podpoře přirozené biologické rozmanitosti ekosystémů. Toto opatření má naopak umožnit přirozené zmlazení porostů. Závěrem bych rád zopakoval své přesvědčení, že způsoby péče o NP Šumava tak jako způsoby péče o ostatní další tři národní parky, protože v novele je o čtyřech národních parcích, nikoli o jednom národním parku, ani schválení novely ZOPK tedy nezpůsobí zhoršení stavu vodních zdrojů, tedy i vodních zdrojů v Pošumaví. Dámy a pánové, děkuji vám.

Senátor Jiří Oberfalzer: Děkuji. A dalším v našem programu je zástupce Ministerstva zemědělství, pan Ing. Petr Bureš, ředitel odboru hospodářské úpravy a ochrany lesů.

Ing. Petr Bureš, ředitel Odboru hospodářské úpravy a ochrany lesů Ministerstva zemědělství ČR: Dobrý den, děkujeme za pozvání. Vážení senátoři, vážený pane poslanče, dámy a pánové, my bychom nechtěli z parkety Ministerstva zemědělství se stavět do polohy ovlivňování ochrany přírody nebo podpory přímo petice. My se chceme vyjádřit k obecné funkci lesa tak, jak ji chápeme, jak si myslíme, že funguje a obecně platí, a je lhostejno kde. Ukážeme jeden takový jev, který u nás v republice proběhl a myslím, že bude souviset samozřejmě i s tím, co tady padlo. Ať už tady padlo zmírnění povodňových škod nebo se tady mluvilo o zdravém lese nebo se mluvilo o funkčních lesích. Padala tady slova, že není důležitý odtok. Toto bude zrovna prezentace, kde tedy důležitý odtok bude velmi. Ale je to taková věc, ale padlo to tady, jak už bylo řečeno, je to povodňová problematika, která samozřejmě, jak tady říkal pan náměstek, souvisí velmi s akčním plánem na změnu klimatu. Tematická pracovní skupina Povodně a přívalové srážky. Chtěl jsem poukázat na obecný jev, který se stal před 10 lety. Jsou tady i podle všeho členové povodňových komisí. Vidím tady, myslím, i bývalého šéfa povodňové komise celého Jihočeského kraje, bývalého exhejtmana, dobrý den. Já jsem také jeden kdysi člen a s kolegou, co dělá vodní hospodářství u nás na ministerstvu, jsme se bavili jak obecně se na problém podívat, aniž bychom šťourali lidově řečeno do nějakých vašich vztahů. Tento jev proběhl březen, duben roku 2006. A tady vidíte místo, kde k jevu došlo. Je to povodí řeky Dyje. Tady máme Pelhřimov, soused, Jihočeský kraj. Tady vidíte jednotlivá povodí, k nim měrné profily. Takže profil Dvorce nad městem Jihlavou, tady. Pak bude pro nás důležitý profil Ptáčov, ten je těsně pod Třebíčí, to je toto povodí. Pak tam bude vsuvka na Moravský Krumlov, abychom viděli, jak je to úplně jinak, když jdeme do nížiny a mění se nám porosty. A tady toto později uvidíte, bude trasa, kterou jsme projížděli s povodňovou komisí v době povodně, kdy začaly být nejisté některé výsledky a informace, které jsme dostávali. Prosím vás, první číslo je lesnatost v povodí. Druhé číslo je poměr, procento neopadavých stromů. Třetí číslo jsou opadavé včetně modřínů, abyste si mohli představit. A poslední, 4. číslo je procento smrku v daném povodí. Nejbližší kvalitní informace o průběhu meteorologických prvků, Kostelní Myslová, tady ji máte, nejnižší teploty, maxima, minima, průběh v dnech. Tady vidíte ten dramatický pokles sněhové pokrývky. Tady trochu nachumelilo a zase zmizelo. Tohle je přehled vodní hodnoty sněhu 3. dubna 2006. 3. duben bude velice důležitý, protože pak se dostaneme k těm zdravým lesům. A pro Vysočinu to byla pouze položka týkající se Žďárských vrchů a nejbližšího okolí. Teď jsme na těch třech profilech, na kterých jsem ukazoval ukazovátkem. Jsme na horním profilu nad řekou Jihlavou. Tady máme průtok v kubických metrech za sekundu, tady máme data. Datum 30. je velice důležité, všimněte si ho tady. A tady vidíte množství vody, které v povodí je, které sestává z úbytku vodní hodnoty, to je zmizelá. A toto jsou srážky. Takže vidíte, že 28, 29, poslední 24hodinový úhrn byly tyto srážky. A pak, prosím vás, už v podstatě nepršelo. To je také strašně důležitá věc, jak později uvidíme. Tady máte jeden vrchol povodně. A najednou, když už dole na toku, přijde později, se začala zvyšovat povodeň, tak byli všichni nervózní a posílala se tam spojka městské policie Jihlava, co se děje na grafu. A teď jsme dole na Rokytné, Krumlov, dole. Tam byla lesnatost, tuším, 22 %, 45 % smrku. Tady jasný průběh povodně, přišla, odešla. Jak rychle přišla, tak rychle odešla. Teď jsme u té Jihlavy. A zelené šipky ukazují časy, kdy byly prováděny fotografie dole na dalším profilu pod Třebíčí v Ptáčově. To je tento stav. Vidíte? Je to úplně obráceně. To maximum bylo tady 30. března. Tady je máme vedle sebe. A tady máme tu odpověď, proč nahoře nad povodím plném smrků máte první náraz povodně takhle vysoký, v Třebíčí toto, ti už věděli, co mají dělat, protože od 29. nepršelo. A toto teklo ven z krajiny. Kdyby tato voda se přemístila sem nebo resp. kdyby tady při prvním rázu nahoře u Jihlavy stálo víc lesů, tak se vám to seče v Třebíčí. A jsou to neskutečná čísla, která potom uvidíte. Teď si sjedeme fotografie. To je trasa. Pozor, zelené kroužky jsou 29. 3., u fotek budete mít i hodiny, čas, kdy byla prováděna ta fotografie. A pak máme takovou kontrolní jízdu po okolí, 8. 4., tzn. pět dní po informaci ČHMÚ, že v krajině už žádný sníh není, není tam žádná zásoba vody ve sněhu. Takže to je číslo 1, stav v lesích, asi 600 metrů nad mořem. Teď jsme se dostali na 630. A vidíte, že v zemědělské krajině už začíná prosvětlovat, už začíná mizet sníh. To je 13:25. Teď jsme těsně nad Třebíčí. A teď jsme v Třebíčí 14:23. To je 20:04, nepršelo, voda stoupala. Zemědělská krajina, která šla do tmy, začala ztrácet sníh. To je UNESCO v Třebíčí. A po 20. hodině už se začalo vyklízet nábřeží, protože voda už byla na hraně. Velké štěstí

bylo, že nepřišly další centimetry, protože kdyby přišlo pár centimetrů, tak je to špatné. Tady to vidíte, křivka je zploštěná. Tu jste viděli dole, to je v kubíkách. Tady to máte v centimetrech na průtoku. A vidíte, po jakou dobu byla Třebíč pod III. SPA. Je to tady proto, protože toto jsou oficiální věci ze zprávy o povodních, které jsou k dispozici a má je Ministerstvo životního prostředí k dispozici, protože je ústřední povodňový orgán. Pro zajímavost, Velké Meziříčí, to je také tak sevřené a nad ním jsou lesy. Tam dokonce ten druhý peak byl větší, ale to je jen tak pro zajímavost. A teď jsme u 8. 4., to je stav ve zdravých lesích. Tolik sněhu jsme tam ještě viděli. Takže na lesní půdu v zapojených neopadavých porostech proniká méně sněhových srážek než v listnatých porostech nebo na plochu volnou, pole, louka, mýtina. Část srážky zůstává zachycena v korunovém zápoji, kde v průběhu postupně odtává. Nepodílí se na celkové vodní zásobě sněhu, která je pak řešena tou povodní. Na to se ještě podíváme, abychom toto viděli v detailu. Tání sněhu v neopadavých porostech je na rozdíl od listnatých porostů významně zpomalené zástinem korun. Pak je pozitivní vyšší zatemnění, které výrazně zpomalují vítr a brání slunečnímu záření. A pak se jedná o samotný vliv lesa. Ten souvisí také s průběhem zimy a se strukturou sněhu. To dobře víte, protože každá zima je jiná. Obecná informace byla podána, jak už jsem tady řekl, na mezioblastní pracovní skupině pro ochranu klimatu 12. dubna. A tady máme začátek zimy. To je to, co smrkové porosty nebo jehličnaté, nebo vám to udělá i tis, prostě všude, kde se vám udrží sníh, běžkaři to dobře znají, máme tady turisty, jezdí si všichni kolem lesa, ale do smrkového nepojedou, protože tam to zůstává na korunách a buď se to odpařuje nebo podle toho, jaká je teplota, to odkapává korunami dolů a vsakuje se. Tady to vidíte vedle sebe. Zahájení deště. Všichni, co máte zahrádky, víte, jak tato fotografie funguje. Nemusíme to řešit nijak složitě. Ale tady je jedna zajímavá věc. Toto je průběh té křivky, co jste viděli v Třebíči. To jsou kubíky za sekundu. 1. stupeň, 2. stupeň, 3. stupeň. Toto jsou výpočty na 48hodinové předpovědi ČHMÚ, který pracoval s tím, co měl, nic jiného ti chlapi neměli k dispozici. Takže vystřelili jednu předpověď, tady vystřelili druhou předpověď, třetí, čtvrtou, pátou. A ono to šlo furt nahoru. Tak to nějak překalibrovali, vystřelili sem. Jestliže to byl velký úlet, tak začali počítat tady s tím. Jenže právě přišly ty lesy, začaly teprve teď pouštět. Takže ten odtok, jak tu bylo řečeno, že není významný, já si myslím, že významný je. Myslíme si to všichni, obzvláště ti, kteří pracujeme s lesem nebo pracujeme v povodňových komisích. Nic nového pod sluncem. A samozřejmě se, jak pan poslanec Zahradník ví, na konci povodně sepíše zpráva podle § 80 vodního zákona. Sepíšou se všechny nedostatky, jak se pracovalo, jak se komunikovalo s obcemi s rozšířenou působností, jak to fungovalo. A tady máte závěr, který byl povodňovou komisí Kraje Vysočina schválen 23. 10. 2006, poslední bod 10 na straně 29, než to podepsal tehdejší hejtman. Průběh jarní povodňové situace byl mj. ovlivněn zásobou ve sněhu v jednotlivých povodích. Na odtoku vody z krajiny se výrazně projevilo rozdílné tání sněhu ve volné krajině, v listnatých lesích a lesích jehličnatých. Návrh opatření. Povodňový orgán Kraje Vysočiny doporučuje Ministerstvu životního prostředí jako ústřednímu povodňovému orgánu, aby při předpovědních hydrologických prognózách, které souvisí s táním sněhu, se uvažoval a zohlednil mj. i vliv typu lesa, jehličnatý či listnatý, na množství sněhu a na rychlost tání sněhu. Takže tolik obecně, takhle se díváme na les. Nemáme radost z kůrovcové kalamity, která je v republice. Takhle se obecně se na to díváme. A to je naše přispění obecně. Vyberte si z toho, co potřebujete. Nevím, jak postoupilo Ministerstvo životního prostředí. Tam byl tehdy ještě jeden problém, že množství vody ve sněhu se měřilo, myslím, že se doteď měří v týdenních intervalech, což je pro práci povodňové komise a pro předpovědi horší. Proto výpočty měli kolegové z ČHMÚ opravdu těžké. Děkuji za pozornost. (Potlesk.)

Senátor Jiří Oberfalzer: Děkuji za toto vystoupení. A teď přijdou dva reprezentanti NP Šumava. Pan ředitel Hubený a vystřídá ho pak pan docent Hruška, člen rady parku.

Mgr. Pavel Hubený, ředitel správy NP Šumava: Děkuji, zdravím pány senátory, pány poslance, dámy, pánové, jsem rád, že jsem dostal možnost vás vidět a promluvit. budu se snažit být stručný. Víte, mluvil bych o té petici. Já rozumím podstatě té petice. Ta říká, že někdo říká: „Nechceme mít na Šumavě uschlé smrkové lesy, protože se nám nelíbí a myslíme si, že nám škodí. A protože si to myslíme, tak děláme všechno pro to, abychom

nějakým způsobem zamezili dalšímu rozšiřování takovýchto suchých lesů.“ To naprosto chápu. Ale když se podívám na tu petici jako takovou, tak trochu přestávám rozumět té linii. Protože pokud vím, tak ta petice se týká pramenné oblasti Volyňky, Blanice, Vltavy. Volyňka, Blanice leží úplně mimo národní park. Když vezmu Vltavu nad CHKO, nevím, nemám to spočteno, polovina povodí Vltavy nad Lipnem je v CHKO, tzn. Lesy ČR, Vojenské lesy a statky a spousta jiných vlastníků. Když se podívám na celkovou tuto plochu, tak ten národní park z toho bude dělat kolik? 10 %, 15? Nemám spočteno. Zrovna v těchto povodích plochy lesa, které nějakým způsobem pozměnil kůrovec, jsou sice na dálku viditelné, ale ty plochy nejsou až tak velké. Takže kdybychom se podívali na tyto plochy, tak zjistíme, že z těchto povodí budou dělat, 2, 3, 4 %, určitě to bude pod 5 %. Takže podle mě ty poměry nejsou úplně závazné pro ten strach, jedna věc. Druhá věc je, ještě by tu měl sedět někdo minimálně z Ministerstva obrany, protože i Vojenské lesy a statky tam mají toho hodně. Takže necítím ten útok té petice na tu novelu 114, která se týká jen národních parků a vůbec na NP Šumava, necítím tam tu sílu. Myslím, že rozumnější by bylo říci prostě „nám se to nelíbí“. Ale ještě se vyjádřím k dalším tématům, dovolíte-li. A to k tomu, že ta petice chce zachovat vzrostlé lesy. To je rozumné, hezké, my také chceme mít v NP vzrostlé lesy. Ale vy, jak vás tady pozorují, tak většina z vás ví, že to není nikde úplně jisté. Naše lesní hospodaření ne v NP, ale vůbec v republice je postaveno na hospodaření lesních tříd. A když se podíváme na to, jak vypadají lesní porostní zásoby a mapy hlavně na území CHKO Šumava, tedy v povodích Blanice a Volyňky, tak zjistíme, že lesní hospodářství, které tam dnes je, že mu nezbyde nic jiného, než že to do 10, 20 let stejně zrubne, protože třeba vlastník nebo jiný tlak ho donutí k tomu, aby tu generaci obměnil. Takže jasně, my všichni jsme pro to, i v CHKO i v NP se snažíme, aby se nám zachovaly ty velké vzrostlé lesy. Má to ale své limity. Jednak legislativní, hospodářský, ale také reálný, realistický. A ty realistické limity se týkají toho jednoho hektaru. Já vím, že ten jeden hektar uschlého lesa se má týkat hlavně NP Šumava. Ale víte co? Když se podíváte zase na tu oblast, které se týká ta petice, tak si položme ruku na srdce a podívejme se, kolik hektarů tam máme těch pasek, mlazin, 10letých, 15letých. Co s tím dokážou ty kalamity udělat, co s tím dokáže udělat ten vítr. Podívejme se na Knížecí stolec, Pažení. Nechci to vytahovat, jsou to sousedi, kamarádi, každý k tomu nějakým způsobem přistupujeme, ale velký vítr vám hektarovou díru v lese udělá velice snadno. Lépe řečeno i stohektarovou. Takže se mi zdá návrh toho, že něco takového by mělo být zakázáno, trestné, špatné, jako opravdu hodně přehnaný, protože praktické lesnictví musí potvrdit, že takto ta příroda nefunguje. A ještě k té vodě. Myslím, že kolega Hruška dostatečně dobře popíše svůj zdroj dat a svůj způsob vyhodnocování. Nemám důvod mu nevěřit. A navíc informace tohoto typu, které vycházejí panu doktoru Hruškovi, vycházejí i jiným jinde. A nemusí jít jen o odtok. My disponujeme poměrně podrobným sledováním kolegů z Bavorského lesa, kolegy Bauderta a jeho týmu, který na velké ploše, kde vzrostlý les odumřel, sledovali celou dobu odumírání chování těch vod. A ani oni nepozorovali žádnou změnu, žádné drama. Vodní režim se prostě nezměnil. A navíc tam ten les zase roste a roste tam v takových hustotách, které by tam člověk nikdy nevysázel. Nám na naší straně vychází v bezzásahovce, že přirozené obnovy plus vysázené je průměrně 6500 stromů na hektar. Ano, a tam je to od nějakých 80 na hektar do 88 000 na hektar, ale prostě to je příroda. Takže já si myslím, že ta příroda tohle zná, je na to uspořádaná, uzpůsobená. Ten výkyv, který způsobuje odumření vzrostlého smrkového lesa jasně něco způsobí, ale podle mě to není nijak fatální pro vodní režim. Aspoň já neznám důkazy, které by říkaly, že to fatální je. A víte co? Poslední věta. Podívejte se na lesní porostní mapy z konce 19. století. Budete překvapeni, jak drsně jsme tu Šumavu tehdy odlesnili. A nikdo neřešil povodně ani sucho. Děkuji za pozornost.

Senátor Jiří Oberfalzer: Děkuji. A poprosím pana docenta o jeho vystoupení.

doc. RNDr. Jakub Hruška, člen Rady NP Šumava: Dobré odpoledne. Já jsem překvapen, jakou bouři nevole a zájmu sklidila tato naše velmi nepatrná studie, kterou jsme udělali na základě dat, které od roku 1950 sbírá v oblasti Modravského potoka Český hydrometeorologický ústav, čili jsme pouze analyzovali existující data, to byl celý náš vnos do celé této věci. A jak už tu pan Ing. Martan řekl v úvodu, i pro nás ty výsledky byly mírně řečeno překvapivé. My jsme také čekali, že tam nějakou změnu uvidíme a to, že jsme tam

žádnou neviděli, opravdu potvrzuje jen to, co se nakonec ve světové hydrologii ví, že nakonec evapotranspirační potenciál a hydrologická funkce lesa, ať je v jakémkoli stadiu svého vývoje, se příliš nemění. Abych tedy se dostal k nějakým konkrétnostem, tady jsou ty obrázky, které jsem ukazoval již asi před měsícem na setkání ve sněmovně. Zde vpravo je povodí Modravského potoka, ke kterému se celá ta studie vztahuje. Je to povodí, které má 92 km², je to povodí, které je v epicentru šumavských problémů a šumavských sporů. A to, co je tam šedivé, to jsou lesy ponechané spontánnímu vývoji, kde kůrovec zahubil to dospělé stromové patro. Pak jsou tam červené fleky, to jsou místa, kde vznikly regulérní lesnické holiny, kde se těžilo, odváželo. Pak je tam to zelené, to jsou lesy, které zbyly v nějakém stavu dospělých žijících lesů. Ještě bych zmínil jednu věc, kterou jsem minimálně minule nezmiňoval, že totiž v té oblasti také za existence NP došlo k intenzivní dlouhodobé revitalizaci rašelinišť, tam se měnil hydrologický územní režim v tom smyslu, že se revitalizovala rašeliniště, tzn. že se dávaly přehrádky do vykovaných drenáží, aby se zvýšila hladina podzemní vody, nikoli spodní vody, pane inženýre, jak máte v petici. Spodní voda není odborný termín. Já si myslím, že byste měli v případě, že se snažíte o nějakou erudici, užívat správných termínů, tak podzemní vody bych prosil. (Podpovrchové, když tak). V petici je napsáno „spodní“, speciálně jsem se na to koukal. Takže i ta revitalizace samozřejmě mohla přispět k tomu, co vidíme jasně na těchto dvou vedlejších grafech, a sice kde horní jsou roční odtoky v tom profilu Modrava od roku 1950 až do roku 2015. Tzn. i loňský, extrémně suchý rok. A vidíte na té čáře, že jakákoli změna odtoků se neprojevuje. NP vznikl v roce 1992, tady vznikly ty první bezzásahovky. Nikde tam žádný signál změny odtoků na té čáře není. Existuje sedm let, které byly sušší, než byl rok 2015, co se týče odtoků. Byl to rok 49, 61, 63, 64, 73, 74, 78 a 84. Všechny tyto roky byly sušší, co se týče odtoků, než byl rok 2015. Na druhou stranu, podíváme-li se na srážkové úhrny, ty máme jen od roku 1971, protože tehdy ta stanice na Filipově huti začala měřit, tak samozřejmě... Od roku 1971 srážkové úhrny někde okolo 1200 mm a rok 2015 byl opravdu extrémně nízký, napadlo zhruba 60 % běžného srážkového úhrnu. Přesto se to na odtocích nijak významně neprojevilo. My pro to máme vysvětlení, které tady už nějakým způsobem trochu padlo. A jsou to v zásadě dvě věci. Že totiž to, že je tam absence toho dospělého transpirujícího lesa v letních měsících, když je takovéto obrovské sucho, způsobuje to, že ty základní odtoky, ten tzv. base flow, je ve skutečnosti vyšší, než by byl, kdyby tam ten výrazně transpirující dospělý porost byl. A druhá věc je ta, jak tu zaznělo, že nedošlo k závažným změnám v půdních vlastnostech v tom povodí. To, že tam prostě napadaly odumřelé stromy, způsobilo naopak zvýšení vodní kapacity vodního prostředí, pokud popadané stromy budeme svým způsobem považovat za součást půdy. A samozřejmě také ještě ta revitalizace rašelinišť také způsobí to, že ty letní base flow byly trochu vyšší, než by to bylo v dobách, kdy tam všude rostla čistě hospodářská smrčina, kterou tam založili Schwarzenbergové. Je to tedy velmi zajímavá věc. Samozřejmě se můžeme začít bavit o významu lesa třeba pro malý cyklus, pro chlazení krajiny. Tam samozřejmě ten malý cyklus tím, že ztratíte najednou velkou část dospělých porostů, tak samozřejmě ovlivněn nějakým způsobem je, ale překvapivě ne moc velkým, protože transpirující bylinné patro, transpirující trávy a transpirující menší stromy dokážou transpiraci dospělých porostů relativně rychle nahradit. A už to tady zaznělo také, Pavel Hubený, pan ředitel tu zmiňoval to kataklyzma konce 19. století. Toto je, prosím, Plešné jezero, fotka před dvěma lety z hráze. Tady je Stifterův památník, tady nahoře je ta skála pod Stifterem. Takhle to vypadá na Plešném jezeře dnes. A já bych tam s dovolením, to, co jsem tam teď promítl, je kresba Julia Mařáka z roku 1890, který tam právě po té kalamitě jezdíval na Šumavu malovat. A vidíte, že je to opravdu jako přes kopírák, tato Mařákova litografie, kresba, nedokážu přesně rozlišit, co to je. Ale ta krajina vůbec nějaké drobné kataklyzma, které souvisí se změnou cyklu smrkového lesa, neprožívá poprvé. Prožívá ji bezpochyby po nxté, protože smrk jako druh je starý 35 mil. let. A to, že tady lidé nějakým způsobem 200 let do těch lesů inherují, je tomu druhu a té krajině v podstatě úplně jedno. Ona bude, když ji necháme pracovat v cyklu, v jakém je zvyklá, tak ona ty věci bude prostě dělat, ať si o tom myslíme, co si myslíme. Děkuji za pozornost.

Senátor Jiří Oberfalzer: Děkuji panu docentovi. A poslední účastník tohoto bloku je pan Mgr. Jiří, a teď nevím, čte se to česky Vait nebo je to německé „fau“? Děkuji. Vait. Pan

Jiří Vait, vedoucí oddělení ekologie a havarijní služby. Je to tedy, ještě jednou opakuji, státní podnik Povodí Vltavy.

Mgr. Jiří Vait, vedoucí oddělení ekologie a havarijní služby, Povodí Vltavy, státní podnik: Dobrý den, pane předsedající, dobrý den, dámy a pánové. Dopředu mi dovoluji, abych omluvil pana doktora Kubalu, našeho generálního ředitele, který byl uveden v původní pozvánce, ale dnešního jednání se bohužel nemůže zúčastnit z důvodu jiných neodkladných pracovních povinností. S. p. Povodí Vltavy je správcem více než 23 000 km vodních toků. Z toho je 5500 významných, 12 000 km jsou určené drobné vodní toky, asi 5500 jsou drobné vodní toky neurčené. A celé se to odehrává na ploše téměř 29 000 km². Území NP a CHKO Šumava zaujímá z této rozlohy zhruba necelých 6 %. Přesto se jedná o nejdůležitější pramennou oblast a domnívám se, že nejen v povodí Vltavy. Na území NP Šumava náš podnik spravuje asi 16 vodních toků nebo jejich úseků, což dělá dohromady asi 150 km. A ostatní drobné vodní toky, které tvoří hydrografickou síť, tak spravuje NP Šumava. Přestože ten podíl vodních toků, které spravuje Povodí Vltavy, je relativně malý, uvědomme si, že na Šumavě pramení Vltava, na Šumavě pramení Otava, v západní části Šumavy pramení Úhlava, v podhůří Šumavy pramení další vodní toky. Dále si uvědomme, že veškerá voda, která je v ČR k dispozici, tak je voda v podstatě srážková, jinou vodu k dispozici nemáme. A ČR náleží do tří úmoří, Šumava do dvou. V posledních letech jsme konfrontováni s celou řadou hydrologických extrémů. Na jedné straně jsou to povodně. Jistě máme v paměti, zvláště pak členové povodňových komisí, kteří jsou zde přítomni, ale i ostatní, někteří měli to štěstí, že jen prostřednictvím médií. Samozřejmě zaznamenali jsme i sucho a žijeme tedy v období, kdy se evidentně začíná projevovat klimatická změna. Ponechme stranou, jaká je její příčina, ale ty její důsledky každopádně ponese všichni. Cílem naší společnosti musí být nalezení způsobu, abychom dokázali s vodou dobře hospodařit, ať již je nadbytek nebo nedostatek. O významu Šumavy, národního parku, lesů na Šumavě, kůrovce, vůbec ochrany přírody se vede diskuse vlastně už od vzniku NP v roce 1991. Bohužel tato diskuse není vždy vedena pouze na úrovni vědecké a odborné, a tak dochází ke změnám přístupu k území, schází dlouhodobý konsensus na to, jakým se celé území má vyvíjet a jakou roli v něm má hrát člověk jako jeho součást. Jak jsem již řekl, tak nejen oblast NP, ale oblast celé Šumavy je naprosto klíčová z hlediska vodního hospodářství. Sice žijeme v době pokročilých informačních technologií, matematického modelování a spousta lidí díky tomu získala představu, že na každou odpověď bude dána rychlá, jednoznačná a srozumitelná odpověď. Ale celý ten systém nebo chcete-li model, tak je velmi složitý a nevím, zda skutečně známe všechny proměnné, které do tohoto modelu patří. A naše vědění, naše současné poznatky a úsudky, tak jsou založeny na nějakých empirických datech z jiných oblastí ČR, Evropy, světa. A jsou to poznatky z minulosti. Ale co se stane v budoucnu, tak to sice tušíme, předpokládáme, ale je tam určitá míra nejistoty. A nechme tedy slovo odborníkům, aby došli k takovému závěru, který umožní správné rozhodnutí ve věci Šumavy jako takové, ve věci života a lidí na Šumavě a dalšího vývoje tamní přírody. Děkuji vám. (Potlesk.)

Senátor Jiří Oberfalzer: Děkuji za poslední vystoupení tohoto bloku. Teď jenom, jak navrhneme další postup. Já bych teď dal prostor panelistům, účastníkům tohoto bloku, pokud chtějí nějakým způsobem reagovat na vystoupení ostatních kolegů. Ale prosím jen stručně, protože nejde o to, abychom rozpoutali ještě jednou tento panel dokola a opakovali věci, které zde byly řečeny. Pak bychom si udělali kratičkou technickou přestávku na protažení nohou a případně odlehčení. Také vás chci upozornit, to jsem zapomněl, že tady malé občerstvení je k dispozici, samozřejmě všem. A pak bychom zahájili, dovoluji, abych tomu říkal akademický blok. Takže teď se podívám kolem sebe, který z panelistů by měl zájem reagovat na někoho jiného? Pokud ne, nikoho do toho samozřejmě nenutím. Vidím zde reprezentanta pententů, pana Martana. Ale jak jsem řekl, prosím jen stručnou reakci, jen větu, dvě.

Petr Martan: Děkuji za slovo. Reagoval bych na pana náměstka Dolejského, kdy vyzdvíhal, jak vláda schválila strategii přístupu ke změnám klimatu. Dokonce na minulém semináři řekl pan ministr, jak si s panem ministrem zemědělství dobře rozuměli. A já jsem

sám tu petici předával ministru zemědělství. Ne přímo jemu, ale zástupci. Odepsal mi dvě stránky dopisu, že je na straně petice a že byla mnohokrát v historii dokázána nezastupitelná role funkčních vysokých vzrostlých zelených souvislých lesů. To na dvou stránkách. Potom pan Bureš z Ministerstva zemědělství nám moc nedal za pravdu, což nás mrzí, ale ten odtok, samozřejmě oni vidí ten odtok na škody ve městech, když je hrůza toho, když se to valí, ale nás zajímá z hlediska lesa, kolik tam vody zůstane, protože to je důležité pro zásak, pro sycení podpovrchových vod. Pan ředitel Hubený nerozumí Volyňce, Blanici, protože je to daleko od NP, takže by to neřešil, ale podle mého Volyňka i Blanice je v tom povodí, protože ty potoky a potůčky všechny, které přitékají a tvoří tu Volyňsku a Blanici, tak prostě sahají do NP, protože to je ta akumulace vod, ta obrovská zásobárna spodních vod, z kterých jdou stovky pramíků a potom může vzniknout řeka. A potom ještě k té Blanici. Když jsem chodil s peticí třeba v Písku, tak jsem lidi, když to tak vezmu, strašil nebo vysvětloval petici tak a říkám: „Lidi, podepište to. Když nebudou ty lesy na Volarsku, tak až bude povodeň, tak přes tu Blanici budete mít na Starém mostu o dva metry vody více.“ Tak už to chápali a podepsali. (Potlesk.)

Senátor Jiří Oberfalzer: Děkuji. Prosím opravdu krátce, samozřejmě reagovat chce pan náměstek.

Ing. Vladimír Dolejský, Ph.D.: Skutečně jen krátce, protože já jsem byl vzpomenut v souvislosti s onou strategií. Pane Martane, dámy a pánové, vězte, že se zpracovávala v ČR šest let. Normální čas u takto důležitého dokumentu je kratší, tak tři roky. V Německu byla přijata v roce 2008 strategie přizpůsobení se změny klimatu a do tří let měli národní akční plán 2011. My teď zpracujeme po šesti letech strategii tak do roka a do dne, náročný akční plán. Máme k tomu velkou odpovědnost a pokoru, k tak těžkému úkolu. To jsem tady chtěl říct. Ale akcentoval jsem to, že vzniká na základě sběru všech dostupných dat z ČR, z Evropy, ze světa. Velice souhlasím s těmi, kdo berou odpovědně tu záležitost a nikoli intuitivně, iracionálně. A že strategie na vládě byla přijata bez rozporu po dlouhém meziresortním vypořádáváním s Ministerstvem zemědělství, tedy se zemědělci a lesníky, tak to je také vskutku svatá pravda. Děkuji.

Senátor Jiří Oberfalzer: Děkuji, ještě se přihlásil senátor Tomáš Jirsa.

Senátor Tomáš Jirsa: Tři krátké poznámky. Pan náměstek Dolejský mluvil o ekologicky stabilní přirozené funkci. Pane náměstku, my se přetahujeme o to, že to šokové usychání obrovských částí lesa přeci není ekologicky stabilní a přirozená funkce přírody a lesa. Také jste říkal, a to s vámi souhlasím, že by bylo dobře, aby všechny informace byly zveřejněny, abychom o tom mohli mluvit. Víte, že se dohadujeme s Českou geologickou službou, jestli by někdo nemohl posoudit tu práci pana Hrušky, kdy nám Česká geologická služba zcela normálně řekla, že nemůže ta data zveřejnit, protože má podepsanou nějakou jinou smlouvu. Já si myslím, že právě to chceme, aby někdo jeho studii oponoval. Trochu mě mrzí, že pan ředitel Bureš zahájil tím, že nechce do našeho sporu šlouchat. Já jsem přesvědčen, že právě Ministerstvo zemědělství by mělo jako znalec lesa být tím, kdo vstoupí razantně do debaty, jako to řekl pan Vait, že ta Šumava je pro povodí nejdůležitější, i když se tu pan Hubený snažil relativizovat naše obavy, že se vlastně vodní režim nemění, stejně jako pan docent Hruška, že krajině a přírodě je to jedno, jak to tam je. Což krajině a přírodě je to jedno, ale nám to není jedno. Takže mým cílem by bylo nechat tu práci pana docenta Hrušky odborně zoponovat. K tomu směřuje to, že by se měla uvolnit ta data. A pak bych na závěr, poprosím pana kolegu Oberfalzera, aby dal přestávku opravdu jen pět minut, a prosil bych pak ty odborné panelisty, aby se vyjadřovali také už k tomu, co zaznělo a ne jen ke svému přednesu. Děkuji. (Potlesk.)

Senátor Jiří Oberfalzer: Děkuji. Ještě zareaguje pan Ing. Bureš.

Ing. Petr Bureš: Ještě k tomu, co jsme ukázali. Pokud budete mít holinu, tak vám z ní jarní tání bude rychle odcházet. Zpomalování jarního tání, které jste viděli, když byla povodeň, opakuji, přiblížím to k vám, na každé zahradě vám zůstane za jalovcem, za

smrkem vám zůstane sníh. A pod jabloněmi odejde první, o trávníku nemluvě. Čím pomaleji půjde jarní tání v době, kdy buk odpočívá, pokud tam nějaký je, smrk také moc netranspiruje, tak vám ta voda někde odchází. Ne všechno vysublimuje, jde vám to dolů, do půdy. To jsem myslel, že jste si toho všimli. A ten odtok, samozřejmě to s tím mostem, neznám průtokovou situaci támhle na řece té a té, ale tady jsme vám to ukázali na Jihlavě. To, když půjde rychle, tak občané se na to tam musejí přichystat. Protože se třeba hospodařilo v minulosti na Šumavě tak, jak říkal pan ředitel NP o všem, ale tu krajinu máme zemědělsky nějak upravenou, tam je vody dost a o to větší vliv má ta trocha, co přijde z lesa. Ale ona to nebude trocha, když tam nebudete mít zdravý les. (Potlesk.)

Senátor Jiří Oberfalzer: Děkuji panu inženýrovi, ale v podstatě opakujeme to, co již bylo řečeno, to bylo v té prezentaci velmi srozumitelné. Ted', prosím, krátká přestávka.

Po přestávce: Senátor Jiří Oberfalzer: Počítáme s diskusí, proto chci, aby na ni zbyl čas. Další blok zahajuje pan profesor Ing. Jan Čermák z Mendelovy univerzity v Brně. Děkujeme, že vážil cestu a že nás obohatí.

prof. Ing. Jan Čermák, CSc., Mendelova univerzita v Brně, Ústav lesnické botaniky, dendrologie a geobiocenologie (obor ekofyziologie stromů): Vážení, dovoluji mi, abych začal trochu historií. Bavíme se tady o vodě a o lese a jaká je jejich souvislost. Asi nejstarší citace, která se k tomu vyjadřuje, pochází z pera domorodců z Havaje, kteří mají přísloví „déšť přichází až po lese“. Tzn. že si všimli, že jestli chtějí někde hospodařit nebo existovat, tak tam musí nechat vyrůst les. A teprve ten je schopen jim přitáhnout vodu. Podobně se k těmto otázkám vyjádřil Kryštof Kolumbus, který si zapsal do deníku, že když navštívili pobřeží nebo ostrovy, které byly zalesněny, přšlo tam skoro každou hodinu. Když s postupem „civilizace“ byly lesy vykáceny, nestalo se skoro nic, ať už přestalo pršet. A nebo se množství srážek podstatně snížilo. A totéž platí o mlhách. Čili to jsou postřehy, které bychom neměli zanedbávat. A myslím, že je potřeba se nad tím minimálně zamyslet. Tuto ideje se ujali v poslední době fyzici z klimatologického oddělení Ústavu nukleární fyziky například a další z několika zemí. A vypracovali analýzu na globální úrovni, kde zjistili, že když vezmete kontinent, který je pokrytý pouštěmi, palem nebo nízkým rostlinstvem, tak srážky klesají exponenciálně od pobřeží na vzdálenost několika set kilometrů. Pakliže je kontinent porostlý lesem, tak srážky neklesají, naopak mírně stoupají na vzdálenost hodně přes 3000 km. Čili les má možnost a má mechanismus, kterým dovede nasávat vodní páru z oceánů a přimět ji potom ke srážkám. Mechanismus, který byl popsán těmito fyziky, spočívá v tom, že když vezmete litr vody, je to objem jednoho litru. Když změníte jeho skupenství odparem, máte objem přes 1000 litrů. Tento objem vodní páry stoupá vzhůru, tam kondenzuje a tou kondenzací se zmenší objem atmosféry. Tím vzniká podtlak, který v případě, že to množství vody, které kondenzuje, je dost velké, tzn. nad rostlinnými porosty, které mají velkou plochu, tak je schopen nasávat vodní páru z oceánu. Bylo to prověřeno na řadě transektů v globálním měřítku a funguje to. Jak ještě definujeme lesní společenstvo? Z hlediska fyzikálního lesní společenstvo je velkou a výškově rozrůzněnou listovou plochou, často vyjadřovanou na jednotku plochy porostu jako index listové plochy. Ten spoluzpůsobuje vznik teplotních gradientů a v lese je typické, že má mnohem nižší teplotu spodních vrstev včetně povrchu půdy a větší teplota je na povrchu listů. Rostlinný porost, který nemá tyto vlastnosti, například u pole je to typické, tam je ozařována přímo půda slunečními paprsky, zahřívá se a stoupající teplý vzduch odfoukne odpařenou vodu, takže ztrácí svou funkci. Když hodnotíme lesní porosty, musíme si všimnout toho, že mají velkou listovou plochu. U listnáčů je situace taková, že má zhruba 3-5, výjimečně 8 m² listoví na 1 m² plochy porostu. U jehličnanů je to vyšší, tam je to od 3 u borovice až přes 10 u jehličnatých druhů s hustšími korunami, jako je smrk, douglaska apod. Když se podíváme na transpiraci těchto porostů listnatých a jehličnatých, tak třeba u smrku v rozmezí 10 let jsme zjistili rozdíly 150-250 mm za vegetační období. Jako takový extrém se dá uvést hodnota u lužního lesa, která se pohybovala mezi 300-450 mm vody za vegetační období. Naproti tomu porosty borovice rostoucí na suchých pískovcových skalách, tak dosahovaly pouhých 50 mm. Čili téměř desetinu s tím, že samozřejmě za to odpovídal nejen menší rozdíl ve srážkách, ale především že tam byly rozdíly ve vlastnostech půdy. Suchá písčité půda nedosahovala vodozadržné kapacity, jako má třeba těžká půda v lužních

lesích, sedimenty podle řeky Dyje. Když vezmeme jednotlivé stromy, tak třeba v lužním lese největší stromy transpirovaly 600 litrů za den v sezónní špičce. U borovice se to pohybovalo mezi 2-10 litry. Čili to jsou obrovské rozdíly a na ně musíme brát zřetel. Hovořil jsem o listové ploše. To je takový nejběžnější biometrický parametr, myslím operační, funkční parametr, o kterém se bavíme. Málokdy se dočtete údaje o kořenech. Kořeny představují nesmírně důležitou část stromů, dá se říci, polovička je nad zemí, polovička je pod zemí. Nemyslím z hlediska rozměrů, ale z hlediska důležitosti funkce. A byly do značné míry přehlíženy, protože na to nebyly prostředky, jak kořeny měřit. Nejen je zviditelnit, což můžete dělat třeba výkopem. A některá pracoviště to tak dělají dodnes, třeba jedno švýcarské pracoviště, tak to dělá tak, že přijde skupina lidí a odhalí kořenový systém jehlou. Každý má jednu jehlu, vezme jedno zrníčko písku, hodí bokem, druhé zrníčko písku atd. A trvá jim to několik týdnů nebo měsíců, než odhalí jeden strom. A to jen v povrchové vrstvě. Mezitím ale byly vyvinuty jiné metody, třeba odhalení kořenového systému supersonickým vzduchem, to používáme výjimečně, ale někdy používáme. Ale většinou měříme netknutý kořenový systém pomocí termodynamiky nebo elektřiny. Těch metod je několik. Podstatné je, že dostáváme kvantitativní údaje o distribuci kořenového systému ve vertikálním profilu, rozeznáváme chování stromů s povrchovými kořeny a hlubokými kořeny. Mohou růst vedle sebe různé druhy nebo jedinci téhož druhu, ale v různých podmínkách. Například, to jsme zjistili na Šumavě u smrků, překvapilo nás, že v místech, která byla označována jako prales, polovička stromů byla suchá a polovička zelená. Proč? Tak jsme stromy proměřili a zjistili jsme, že ty, které byly suché, měly kořeny buď na skále nebo na místě, kde byla vysoká hladina podzemní vody. Stačilo, když malinko poklesla, ony se ocitly na suchu, nestačily hydratovat pletivo těmi kořeny a docházelo k poklesu tlaku pryskyřice v pryskyřičných kanálcích a stromy ztratily možnost obrany vůči kůrovci. Ta druhá skupina, která byla zelená, měla vyvinuté hluboké kořeny, protože rostla na místě, kde bylo trochu více půdy nebo tam nebyl nějaký balvan, který by bránil jejich růstu do větší hloubky nebo případně měla kořeny mezi balvany. Na takto suchých skalách jsme zjistili, že borovice, které rostly na skále, neměly žádný zdroj vody než srážky, měly kořeny velice málo rozmístěny kolem sebe, jenomže jsme našli kořen, kde u každé borovice byl aspoň jeden kořen, který šel nějakou puklinou do neznámých hloubek, zjistili jsme kořeny 15 metrů dlouhé, které šly až do potoka, ale většinou že zůstaly ve skalách v nějaké puklině a čekaly na větší bouřku. Přišla větší bouřka, zapršelo, on odtranspiroval suma sumárum několik svých desítek nebo set litrů vody, zavřel průduchy a netranspiroval, čekal na další bouřku. Čili to uvádím jen jako příklad adaptace stromů k daným podmínkám. V obyčejných lesních porostech kořenové systémy charakterizujeme jejich absorpční plochou, kterou měříme litricky, a tak víme, že ve srovnání s listovou plochou nebo s indexem listové plochy je asi 10x menší, což jí nevadí, protože přijímá kapalnou vodu, kdežto listy pracují s vodní párou, odpařují vodní páru. Tak jen pro představu, když jsme sledovali smrkové porosty, zjistili jsme na 1 m² 7 délkových metrů skeletových kořenů, takových těch tlustších, asi 1 km jemných kořenů o průměru zhruba 1 mm, které nasávají vodu. A kolem 5000 km hyf, mikrotických hub. Tak to jsou materiály, které jsou v půdách a mění jejich vlastnosti. Když zabijete strom, tak tyto živé části odumřou. To samozřejmě má vliv potom na zádržné schopnosti půdy pro vodu a na její odolnost vůči erozi, protože vlákna tu půdu drží dohromady, jednotlivé částice. Takže toto jsou nepříznivé podmínky, které se vytvářejí v místech, kde byl les narušen. My se snažíme sledovat ty parametry lesů, které rozhodují o tom, že tam ten les bude nebo nebude. Nás nezajímá nijak moc produkce, protože to dělají kolegové z hospodářské úpravy lesů, a velice dobře, kdežto my se zabýváme takovými orgány, které jsou operační a dávají možnost stromům přežít. Třeba činnost fotosyntetického aparátu je samozřejmě závislá na osvětlení listů, na tom, jak listy pracují a jak jsou vůbec ustrojeny, vyvinuty. A hlavně jestli jsou vyvinuty dostatečně, aby ten strom byl chlazen. Odpar vody, ta změna skupenství vody, ke které dochází v listech, tak má zásadní vliv na teplotu listů. My hovoříme o ploše listů tak, jak hovoříme o ploše papíru, ale ta odparná plocha, ve které skutečně dochází ke skupenské změně, je uvnitř listů, to je povrch buněk mezofylu. A to znamená, že u jehličnanů je 5x větší plocha uvnitř listu, než je plocha povrchu listu, té jehlice. U listnáčů je to 20násobek. Čili to jsou operační plochy, které rozhodují o tom, kolik strom transpiruje a jak se chladí on sám a jak chladí krajinu, kde vyrůstá, a tím ochlazuje i naše prostředí, takže ho činí lépe obyvatelným. Je známým faktem, že všechny staré civilizace zahynuly na

to, že si zničily lesy a na jejich místech vznikly pouště. Podívejte se na Střední východ, podívejte se na Střední Ameriku nebo na Asii kolem pouště Gobi apod. Tam jsou bohaté archeologické nálezy, které svědčí, že tam byla civilizace, ale bohužel si neuchovala lesy. Tady jen pár poznámek, že když se les rozkládá, tak co se děje? On nepřijímá CO₂, jak si přečteme v novinách, on ho vydává, protože dochází k rozkladu. Vznikají stejnověkové smrčiny, čili tento druh je vhodný jen na části pohoří, jen ve vyšších částech pohoří. Když jdeme dolů, tam je pro něj příliš teplo, máme dnes teplé zimy, to vše spotřebovává energii na respiraci a na strom to působí nepříznivě. Klesá plocha pro zachycení horizontálních srážek, mlhy, čili to je otázka intercepce. Když zaprší, tak koruna sama zadrží velké množství vody na svém povrchu, ta voda se odpaří, aniž by dopadla do země. A samozřejmě pokud sledujete toky a odtoky, tak ta není zahrnuta ve vodní bilanci. Stoupá riziko vysušování krajiny, eroze, záplav a požárů. Prosím vás, já to zdůrazňuji ne proto, že bych dělal paniku, ale situace je taková, že pokud se tato nebezpečí přehlídí a neděláme závčas preventivní opatření, tak se může stát, kdyby se opakovaly dejme tomu tři roky sucha po sobě, že najednou vznikne průšvih. My jsme si nechali vypsát data z hydrometeorologického ústavu za 20 let pro jižní Moravu a ukázalo se, když jsme spočítali z těchto dat rozdíl mezi srážkami a výparem, tak se ukázala křivka, která 20 let takto schodovitě klesá a dnes tam chybí 6-7 metrů podzemní vody. Dovedete si představit, kolik bychom museli mít dešťů, aby se toto podzemí vrátilo do původní hodnoty hladiny? Ptal jsem se hydrologů tady, kteří pracují na Šumavě, tak mi řekli, že ubývá za krátké období uprostřed vegetační sezony 5-10 cm týdně. Takže to jsou obrovské hodnoty. Zřejmě se jednalo o špičková data, ale nicméně je to ukazatel, který odpovídá tomu, co jsme naměřili na jižní Moravě. Trošičku v jiném smyslu. Když jsme hodnotili situaci dešťových srážek na Šumavě z dat rovněž hydrometeorologického ústavu, tak jsme spočítali půdní bilanci a vycházela kladně. Ale pozor, to platilo, když jsme hodnotili situaci za celý rok. Když jsme hodnotili tutéž situaci za pouze bezsněhové období, tak se ukázalo, že během 20 let klesla, tady to je vidět, tyto čáry, které jsou pod touto linií, tak ukazují, kolik tam chybělo vody, to je vodní deficit. Ten dosahoval 3 - 10 litrů na 1 m² denně v těchto obdobích. A takových let bylo 12 během 20 let. Čili to vysvětluje, proč na Šumavě, která má kladnou vodní bilanci za celý rok, proč tam usychají stromy. Protože toto zahrnuje odpar vody z povrchu sněhu třeba. Můžeme jít dál. Takhle vypadá záznam transpirace, toto jsou denní křivky a tyto obrázky dál už jsou zhruba po týdnu. Toto je sezonní maximum, za týden na to, kdy byl přísušek, tak ta transpirace klesá takto, všimněte si, tady je to jakoby seříznuté rovnou čarou. A tento rozdíl je odpovědný za úbytek vody v půdě během tohoto konkrétního dne. Tady to zase klesá, tady vidíte ty zuby, to se přetahuje savá síla listů a půdy, proto tak skáče, pak to spadne a dojde k odtrhu kapalné vody od kořenů. Tady zase klesá amplituda až sem. Toto je poslední projev průduchů. Toto je už transpirace pouze kutikulární a peridermální. A pokud to klesne ještě níž, na tuto hodnotu, zase po týdnu, tak tady už má strom zhnědlé listy a je mrtvý, neobnovil se. Takže to je jen ukázka, jak to asi vypadá v sezoně. Během druhé poloviny sezony vidíte, jak křivky klesají. Zmínil bych se, že jsme dělali loni ve spolupráci s NP měsíční studii transpirace a dalších parametrů, tzn. měřili jsme obvody kmenů, denní křivky, meteorologická data apod., udělali jsme takovou studii, a tam nám vyšlo ve smrkovém porostu, že během měsíce srpna jeho transpirace klesla více než o 50 %. Čili to bylo v místě, kde on skutečně neměl vodu, byl stresován suchem, ty stromy pulzovaly v průběhu dne, jak braly vodní zásoby ze svých pletiv, ze dřeva, křivky měly seříznuté vrcholky a ukazovaly, že růst probíhal pouze po dobu deště. A pokud nepršelo, tak byl velice malý, malé objemové změny, čili i malý růst. Takže bych chtěl jen říci, že si myslím, že by bylo velice potřeba udělat důkladné studie vodního provozu stromů, protože tady pro Šumavu chybí. Seznámil jsem se se sborníkem z konference na Srní před nějakými pěti lety, tam bylo 50 příspěvků, o vodě žádný a o stromech asi tři tak trošku se zabývající, mělo by to být obráceně. Myslím si, že toto je potřeba udělat, domluvit se a nedělat částečné studie, které dávají zkreslené výsledky. My jsme třeba měli možnost měřit jen malý počet stromů během srpna, takže s tím nemůžeme operovat z hlediska kvantity, ale z hlediska dynamiky ano, takže e můžeme říci, že smrky byly ohroženy. A kdyby trval přísušek delší dobu přes září, tak už to nemusely přežít. A byli bychom rádi, kdybychom našli způsob, jak tomu zabránit, aby škody nevznikaly a abychom je aspoň nějakým způsobem významně omezili natolik, aby tam stromy mohly přežít. Děkuji vám. (Potlesk.)

Senátor Jiří Oberfalzer: Děkuji. Já myslím, že ta prezentace byla nesmírně zajímavá a jestli s tím pan profesor bude souhlasit, tak bychom ji tomu, kdo z vás by o ni měl zájem, ji zaslali elektronicky. Pane profesore, můžeme? Je to vaše autorské dílo. (Můžeme.) Děkujeme. Já vám to když tak rovnou vezmu. Ještě jednou mockrát děkuji a platí nabídka, kterou jsem vyslovil. Teď poprosím pana Ing. Vovesného z toho důvodu, že pan docent Pokorný si připraví techniku, protože zaměníme opět notebook. Takže pan Ing. Vovesný, Sdružení vlastníků obecních a soukromých lesů ČR, též poradce v lesnictví a životním prostředí.

Ing. Josef Vovesný, Sdružení vlastníků obecních a soukromých lesů v ČR, poradce v lesnictví a životním prostředí: Vážený pane předsedající, vážení členové parlamentu, vážené dámy a pánové, soustředím se tedy na téma lesních ekosystémů. NP Šumava je pramennou oblastí řek Otavy a Vltavy. I ty řeky tady zmiňované v kontroverzi tečou do té Otavy, takže patří do toho povodí. Až v dolním toku, ne v pramenné oblasti. V pramenné oblasti mají svou pramennou oblast, která je oddělena. Oblast je již dlouhodobě vyhlášena chráněnou oblastí přirozené akumulace vod. Velkoplošný a rychlý rozpad porostů kalamitami a kůrovcem zásadně ovlivnil vodní režim a obnovu lesních ekosystémů. Novela zákona č. 14 tyto skutečnosti zásadně opomíjí a otevírá prostor pro rozšíření tzv. bezzásahových území na většině plochy lesů NP Šumava. Zásadní dokument, členění území do zón ochrany přírody, tzn. startovací rozsah, časový vývoj a jeho grafické zobrazení přenáší do výhradní kompetence Ministerstva životního prostředí mimo vliv a schválení parlamentem. Směřování národních parků je veřejným zájmem a mělo by proto být v základních dokumentech pod veřejnou kontrolou. Dlouhodobý cíl je především ekologického charakteru, směřuje k divočině, minimálně 1B kategorizace IUCN a je v rozporu s cíli zakladatelů NP Šumava, který formulovali dle vládního nařízení č. 163/91 Sb. To znamená zachování a zlepšení stavu lesů Šumavy. To se nestalo. Stal se pravý opak. Tisíce hektarů, ta záležitost je tady panem ředitelem parku velice podceňovaná, tisíce hektarů souvislých suchých lesů dnes tento účel a to základní paradigma neplní. Shodou okolností ty lesy, které odumřely, jsou ty lesy nejstarší, nejvzácnější. Trojmezenský prales, který samozřejmě není tím ideálním pralesem, žádné pralesy na Šumavě nemáme, právě pralesy v pravém slova smyslu. Ani boubínský prales. Kdo zná tu historii, a pan ředitel ji zná velice perfektně, tak ví, že se tam leccos v té historii odehrávalo. Trojmezenský prales, zhruba 400 ha, skutečně zachovalý. Dnes tam není jeden vyspělý smrk. Jsou tam, mezipatro, kde se nacházejí stromy, které mají také 300 let. Jeden byl u Plešného jezera objeven. Ano, jak uvádí pan ředitel, jeden na 10 ha, říkám to dobře? Takže to nevytváří ten les v tom pojetí, jak my si přejeme. K té divočině. Neboli přešlo se od základu NP kategorie 2 ke kategorii 1. Všimněte si, jak se ve veřejnosti hovoří stále o divočině, není nijak definovaná, v dokumentech novely se tento pojem nevyskytuje. Ale používá ho běžně naprostá většina lidí, kteří o NP Šumava hovoří, ale v podstatě území, kde vůbec člověk nemá přístup, to je kategorie IUCN 1A. A pak je území 1B, kde jen člověka tam necháme jenom procházet. K tomu má poznámka. Chodím léta po Šumavě. V rozpadlém lese se chodit nedá, prosím. Pan doktor Stráský potvrzuje jako turista, který vlezl všude, já také. A tam jde o život. Tam, když zůstanete, navíc na Šumavě není často spojení, tak tam skončíte. Každý, kdo takhle chodí, tak riskuje. Takže to je taková omezilka pro veřejnost od pana ministra životního prostředí. Říká: „My zpřístupníme, my to umožníme, co ještě nebylo.“ Téměř všechny 1. zóny jsou rozložené. Nebo to bude krátký proces, než se to stane. Funkce vyspělého zeleného lesa svým účinkem vázání sluneční energie, CO₂, ochranou půdy, flory i fauny a řady dalších přirozených funkcí spojených s jeho existencí je nenahraditelná. To tady bylo, myslím že odborníky, kteří se tím zabývají celý život, zdůrazněno. Velkoplošný rozpad ovlivní budoucí vývoj krajiny v řádu desítek let. Zkušenosti z již trojnásobného rychlého velkoplošného rozpadu lesních ekosystémů nejsou brány v potaz. Další rozsah rozpadu je nepřímě vědomě podporován. Všechna území s dominancí vyspělých smrkových porostů v tzv. bezzásahovém režimu se buď rozpadla sama nebo k totálnímu rozpadu směřují. Pan docent Hruška tady ukazoval mapu, takže to vidíte. Co byly ty šedé plochy, tak jsou buď vytěžené nebo suché. (Ne, ne, ne.) Asi dostanete slovo později, kdybyste byl tak hodný. (To je technická.) Takže jako v parlamentu, jo, technická?

My na to nejsme zvyklí, na tohle. Novela kořeny trvale napjatých vztahů zainteresovaných stran neřeší, a proto k posílení právní jistoty postavení zainteresovaných navrhuje tyto pozměňovací návrhy novely. Předložit konkrétní návrh zonace a klidových území jako součást projednání zákona v Parlamentu ČR. Může to mít dvě polohy. Kdy se to stane přímo součástí zákona a nebo to tam bude projednáno a ministerstvo bude tímto zavázáno. Ke stabilizaci lesních ekosystémů a potřebě druhové skladby, což by měl být dlouhodobý cíl, úkol, neměnit zonaci na delší období, nejlépe na 30 let. Příslib ministra životního prostředí na 15 let není nikde a nijak garantován. Dlouho už pan ministr o tom mluvil, poslední dobou jsem to nezaznamenal dokonce. Zásahy proti škůdcům a přednostní zpracování nahodilé těžby vyloučit jen v zóně přírodní. Omezit tak primární příčinu kůrovcových kalamit. Kůrovcové kalamity proběhly, všichni je známe, všichni víme, jak vypadaly, jaké měly důsledky. O příčině se nehovoří a neřeší se. Pryč jsou přísliby, že bude jakýsi krizový scénář. Zazdilo to před 2 lety, před 1,5 rokem. Jak tedy budeme postupovat, když kalamita padne? Kalamita může padnout kdykoli. Jestli bude zase scénář projednání, správní řízení atd., pan ředitel Stráský to dobře zná, tak je to jen způsob, jestliže u něj zůstaneme, jak přiznává kůrovcovou kalamitu. Než se správní úřady rozhodnou. Já vám řeknu jednu takovou historku, která se netýká NP Šumava. V době, kdy byla kalamita ve středních Čechách a na Vysočině veliká, tak nestátní lesy, když končily zpracování této kalamity, tak státní Lesy začínaly. To není invektiva proti státním Lesům. To je konstatování tak těžkopádného procesu, výběrových řízení, odvolání. Tady je ten proces v rukách jednoho ministerstva. Bohužel je tak těžkopádný, že se s ním nedá vůbec pracovat. Proto jsem považoval za správné, že ten krizový scénář by základní rysy vytvořil. Formulovat právní postavení nestátních vlastníků lesů v NP Šumava. Jako by nebylo rozhodnutí zastupitelstev Kašperských hor, Volar, dohromady téměř 6000 ha, což je významná část NP. Neřeší se. Jako by neexistovalo. Je to obecná formulace, že všichni vlastníci jsou povinni atd., atd. Myslím si, že tam není respektována určitá rozdílnost nestátního vlastnictví. Tento příspěvek není mým názorem, vyjadřuje oficiální názor Sdružení vlastníků soukromých a obecních lesů. Pan senátor nás vyzval k tomu, abychom reagovali na to, co tu bylo řečeno. Nechci moc zdržovat, ale snad jen krátce. Myslím si, že bylo zbytečné tady hovořit o otázce státních lesů a vůbec hospodaření v lesích. Myslím si, že jedině když budeme v lese hospodařit, tak máme to dřevo, od kterého očekáváme... Víte, co všechno od něho očekáváme. A víc a víc a víc. Tak někdo ho musí vytvořit. Velice mě zarazilo tady „ti Schwarzenbergové“. Protože jsem sloužil na Orlíku, 13 let jako ředitel, tak bych se k této věci aspoň krátce chtěl vyjádřit, ale nebudu rozpitvávat tuto invektivu. V NP Šumava vzniká les, který bude ještě méně stabilní než ty lesy po rodině Schwarzenbergů. Když tam chodíte a pozorně si prohlížíte, ten přírůst je pionýrský, neznali jsme ho. 50 let chodím po Šumavě, dělal jsem typologické mapování, tzn. ta práce s tou půdou, která je tu tak zdůrazněná, to jsem dělal, ty typy jsme vylišovali. Ty přírůsty v 8. vegetačním stupni byly minimální. A dnes jsou 50, 60 cm. Obecně ten les bude méně stabilní, bude velice poškozovaný sněhovými polomy. A velké problémy bude mít, aby se vůbec zapojil v této oblasti. Byla tady zmíněna informace o výsledcích výzkumu v zahraničí. Myslím, že řada lesníků se zabývá výzkumem a sleduje literaturu. Takové ty invektivy vůči lesníkům, které se často vyskytují, nejsou na místě. Navíc významní lesníci, pan doktor Dolejský je lesník, pan Marek, kolega docenta Hrušky, je lesník. Takže toto téma, myslím, že bychom měli opustit. Vráťím se k práci Schwartze Bauderta, co tu bylo zmíněno. Já vám přečtu tady jen snad shrnutí z jejich práce, kterou publikovali. Měřili právě hned za hranicí s Bavorskem v oblasti Mokrůvky. Výzkumný objekt, 180 ha. A sledovali vliv intenzity uschnutí kůrovcem na právě vodní poměry. K tomu shrnutí, to je poslední, pak už ukončím. Analýzy prokazují enormní účinky velkoplošných odlesnění rozpadem kůrovců na vodní bilanci. Se zvyšujícím se podílem faktorů rychlého odtoku se sdružuje do výrazného zvýšení sumy odtoku, eventuálně povodňových situací. Lze očekávat, že tyto změny jen velmi pomalu v letech až desetiletích se během následných období omezí. Děkuji za pozornost. (Potlesk.)

Senátor Jiří Oberfalzer: Děkuji. Ano, jen glosu.

.....: Omlouvám se, počkal jsem na závěr. (Mimo mikrofon.) Toto téma bychom měli opustit, ale jaké téma máme opustit?

Ing. Josef Vovesný: Nevím, jestli jste tady byl přítomen, ale pan ředitel Hubený hovořil o hospodaření v lesích hospodářských.

.....: (Mimo mikrofon.)

Ing. Josef Vovesný: Ne, v tom smyslu, jak se hospodaří les věkových tříd, zmýtl se to atd.

.....: (Mimo mikrofon.)

Senátor Jiří Oberfalzer: Děkuji. Prosím, pojďme dál. Pan docent Pokorný, ředitel. A teď tu zkratku, přiznávám se, neznám.

doc. RNDr. Jan Pokorný, CSc., ENKI, o. p. s., ředitel: Moje profesní deformace je, že jsem rostlinný fyziolog, který začínal měřením fotosyntézy. Já jsem loajální s Ministerstvem životního prostředí, pane náměstků, čili pro vás třeba děláme projekty z Norských fondů, Wetland climate atd., ale nemohu se dopouštět milosrdných lží. Je to vážná věc, o kterou jde. A já jsem se k tomu dostal přes obnovu jezer a pak jsme zjistili, že musíme rozumět celému povodí. Dáme to na začátek a já si to budu asi obsluhovat. Já jsem tedy, protože mám sedm minut na toto téma, tak jsem připravil text, který jsem rozdál panelistům a tady ho takto nechám. A my se domluvíme, kam ho pověsíme. A já to rychle přeběhnu a pak se dostaneme. Čili to už tady padlo několikrát, že lidské civilizace vysouší krajinu. Je to také sekce pro vzdělání, měli bychom to mít asi v učebnicích nikoli ekologie, ale vlastivědě, nebo jak to nazýváme. Prostě podívat se na těch 8000 let, která z těch civilizací přežila. Všechny hledáme pod pískem. A pan náměstek tady říkal, co jsme provedli s krajinou. Já tady mám čísla, která jsou podobná. Je to od Zdeňka Vašků. Pak mám distribuci sluneční energie. Je to půl druhé stránky, nebojte se, nebude to dlouhé. Kdybychom měřili i okna a měřili, tak teď jde 1000 wattů na 1 m², je jasný den. 1000 wattů. Na 1 km², to znamená na 100 hektarů jde výkon jednoho bloku Temelína. Na 2 km² jde tedy výkon Temelína teď a na 10 km² jde tolik energie, co vyrábíme ve všech elektrárnách. A my rozhodujeme o tom, co se s tou energií stane. V podstatě buď ji nabídneme vegetaci, a vodu, a bude to chladné. A nebo to vysušíme a půjde horký vzduch nahoru a stane se to, co loni v srpnu, že je posečeno 18 000 km řepky a obilnin, praží do toho slunce. To je, já jsem si to počítal, to je 9000 Temelínů. A to horko jde nahoru. Čili my tady s tím vládneme. A teď na té Šumavě se vypařuje dobře. Máme vodu, smrky vypařují, ještě nejsou listy. A jde tak asi 500 wattů. A to je dobře. Funguje tak, že jde do výparu. Už v 8. třídě víme, co je skupenské teplo. A těch 500 wattů je 200 miligramů za sekundu z metru, to je 200 litrů z kilometru. Pozor, z 500 000 ha je to 10 kubických metrů za sekundu. A to teče dneska ve Vyšším Brodě. Čili my tím, jak hýbeme vegetací, tak usměřujeme sluneční energii a my v ruce tady máme několik toků Vltavy. A když něco necháme uschnout, tak si musíme být vědomi toho, že nám půjde horko nahoru. Čili to bylo k distribuci sluneční energie. Pak mám další. Strom – dokonalé klimatizační zařízení. Jan Čermák, profesor, měří sub flow, čili množství vody, které projíždí kmenem. Jestliže ten kmen vypařuje např. 10 litrů vody za hodinu a my víme, že skupenské teplo je 0,7 kWh, tak ten strom v tu chvíli chladil 7 kW. Ale on chladí asi tak 15 kW. Já jsem dělal studii pro Hradec Králové, kde chtěli porazit 100 stromů. A já mám problém, protože já se zastávám jednotlivých stromů a teď řekneme, že se nic neděje, když jich zahyne sedm milionů, to je schizofrenie. Čili v Hradci Králové, severní terasy, 96 stromů porazit. Mají tam 25 stupňů, na terase magistrátu mají 60 stupňů. A jak je to možné, že je tam 25 stupňů? No protože oni zrovna chladí asi tak 1500 kW. To je 500 těch air condition, co máme na domu. To je k tomu stromu jako klimatizační zařízení. A pak mám třetí, a to je důležité. Jestli stromy kradou vodu. Ano, když máme lesní povodí, a vy ho máte, pane řediteli, v CHKO, tam je Svätý Tomáš, Pasečná atd., tam běží od zemědělské fakulty, od české univerzity 20 let. Čili jestliže mám smrkový porost druhotný, tak 50 % vody pustí a 50 zůstane. Jestliže mám hloubku, tak 90 % pustí a 10 % zůstane. Jestliže mám mokřady, podobně. Existuje to, čemu svět říká hydrologické drainage paradigm, tzn. dejme pryč les a budeme mít víc vody v přehradách. Udělali to v Austrálii,

naříkají. My si můžeme dovolit malé odlesnění, ale jakmile zasáhneme na velké, tak nám tam přestane pršet. To je prokázané. Když tu sáhnu do levé kapsy, tak jsem se dostal do spolku, který právě posílal do Paříže, bylo to 30 lidí ze světa, posílali do Paříže takové shrnutí o funkci lesa. Tam je toto: „Prosím vás, nepodceňujte funkci lesa, protože vlastně tahá vodu.“ A je to v češtině, přeložil jsem to do češtiny a dali jsme to do Vodního hospodářství v letošním čísle. Potom jak je to s tím, když se odlesní? Já jsem byl vyzván do knihy, která se jmenuje Climate change, air pollution, global changes. Ale část tam dělali Češi pod vedením Pavla Cudlína a já jsem tam měl zpracovat, co právě les dělá s vodou, a odlesnění. Existuje spousta párových pokusů, kdy se třeba odlesnilo 10 ha nebo i 100 ha a vedle ne. Dávali si pozor na expozici. A ono opravdu po odlesnění víc jde vody z toho. Bodejt' by ne, to je dehydratace. Prostě celý systém tak, jak ho tady Honza Čermák popsal, to množství kořenů, to všechno zhyne a začne crčet voda. Ale jak dlouho? A pak se zdegeneruje půda. Prosím vás, opravdu je to vážné a já často dávám příměr, že krajinná ekologie je medicína před Pasteurem. My nevíme, co s tím dělat. A teď k tomu, jestli kradou vodu. Oni ji přitahují. A k tomu se dostanu. Je to asi 20 let, já také leckde přednáším, se mě ptali, jak vidím odlesnění. Tak jsem říkal, pojedte se tam podívat. A my jsme tedy začali termovizní kamerou se dívat na lesy. Já jsem zažil, že jsme dávali termočlánky na stromy. To tam vlezete. Dnes máte termovizní kameru a ona vám dá 600 000 teplotních bodů. Ťuknete si a uděláte si s tím, co chcete. Čili my se podíváme na pár fotek. Byl jsem v Keni možná 15x a toto je odlesněná část Mount Forrest na družicovém snímku, 150 km. A toto jsou teploty. Tam, kde se to odlesnilo, tak teploty stouply na 45 stupňů a rozkýval se tok řeky tak, že Japonci žalují keňskou vládu, že jim dala špatná hydrologická data. A keňská vláda vystěhovává, už je nevystěhuje, 200 000 lidí a chtějí to znovu zalesnit. Protože ony se ty toky strašně rozkývaly, ale až po čase, třeba po 10 letech, než se ta půda rozloží. To jsme popsali a je to i česky. Tady v roce 2011 se zase říkalo, jak se to rychle obnovuje, ten les. Toto je termovizní snímek hořejška Třístoličníku. Tady je teplotní křivka, kterou tam proložíte. Ono to má tady 40, 50 stupňů, ty kmeny mají přes 30 stupňů a tady je tráva, která bohužel koření jen takhle, takže nám se to tam ohřeje. A teď ta voda poletí nahoru a uteče. Zatímco toto je rok 2011 a 2015. Je to stále tráva, kde stromy ztratily zbytek větví. A teď k tomu lesu. Já tu mám příklad hned na bavorské straně, je to 100 metrů, kde do toho lesa zasáhli, aby to nezhylo. A teď řeknu podstatnou věc. Když máte kukuřici, když obilí, tak má 50 stupňů na té půdě a 30 tady. Čili 50 a 30. Když budeme koukat do lesa, tak tady má 30 a tady má 20. On má otočené teploty, když je živý. A když má otočené teploty, tak to znamená, že ten vzduch se tam nehne, on tam přes den leží. A teď ty jehličky uvolňují vodu, ale pomalu, protože ji nic nežene seshora. A vlastně začínají transpirovat do vlhkého vzduchu. A máme vzduch, který je chladný, má vysokou relativní vlhkost a pomalu stoupá nahoru. V té Africe stoupá ke Kilimandžáru, přibývá ledovec. Tady vystoupal na ledovce, přibývají ledovce. U nás to zůstane. A teď je to podstatné. Ty větve jsou 20, 30 metrů vysoko, jsou tam jehličky. Víte, kolik je nad 1 m² jehlic? Kolik jsme to spočítali? 10 km, hrany. Ty hrany skoro nemají hmotnost a začnou být chladné a začne se na tom srážet vodní pára. Ale ta vodní pára se sráží tak, že klesne tlak a ono si to trochu jen nasaje vody. Takže my tam pak dostáváme ty intercepce, resp. ten les saje vodu, tohle my ztrácíme. My ani nejsme schopni si primitivně říci, kolik je tam jehlic, vody atd. Natož abychom je začali obdivovat, ty stromy. Takže toto my ztrácíme. A budiž, tady jde o víc než jen o to, promiňte mi to „jen“, petenti, než o to, jestli zahyne 100 km, 200 km lesa. Tady jde vůbec o princip hospodaření v krajině. A ty revitalizace krajiny, které stojí za to, ty vlastně vrací zpátky strukturu lesa do zemědělství. Takže se vracím zpět na ta zemědělská pole. Až teď pojedete, promiňte, že to říkám takhle, že jako učím, tak se podívejte na ta pole. To je holé. A řekněte si, že každých 100 ha je Temelín, jak je to vypečené, jak je to vyhráté. My bychom potřebovali zpátky vracet strukturu lesa. A my máme příklady z Indie, z Keni, my je sbíráme, já je tady mám, že se povedlo třeba na 200, 300 km² dokonce vrátit zpátky mihu a srážky. Já jsem se snažil v této krátké řeči vůbec nebyť konfliktní, jde nám o stejnou věc, jde nám o porozumění. A pokud necháme hynout další, tak si pojdte uvědomit, že toto jsou ty kořeny, co tam měl Honza. To všechno zhyne a začne se rozkládat. Já bych mohl říkat, kolik toho je. Tento strom má na 1 m² 300 km jehlic. A ty pracují. To je všechno, já nevím, co bych dál k tomu řekl. Děkuji za pozornost. (Potlesk.)

Senátor Jiří Oberfalzer: Děkuji. Pana náměstka poprosím, jestli chce reagovat?

Ing. Vladimír Dolejský, Ph.D.: Zase velice krátce, ale kdyby to pro mě nebylo tak důležité, tak bych si nedovolil, protože jsem poměrně disciplinovaný a ctím řády dnešního jednání, ale pane docente, já si vás nesmírně vážím, to není fráze, ale byl jste skutečně nekonfliktní, korektní a poukázal jste na to, že je potřeba hodnotit všechny vstupy, aby byl objektivní výstup, že je to na multikomponentální analýzu. Revitalizace na celém území krajiny, ne jen zemědělské, ale i lesní, velká shoda, tvoříme adaptační strategii. První věta mě umrtvila. A ta zněla, já vás odcituji: „Já jsem loajální k MŽP a nemohu se dopouštět milosrdných lží.“ Nechápu, proč jste tuto větu... Někteří lidé, kteří by mohli dezinterpretovat, by řekli: „Ten člověk, ten Dolejský asi chtěl, aby se dopouštěl milosrdných lží.“ To se mě velmi dotklo.

doc. RNDr. Jan Pokorný, CSc.: (Mimo mikrofon.)

Ing. Vladimír Dolejský, Ph.D.: Já jsem si udělal u svého pana učitele, pana profesora Čermáka, tři subtilní poznámky, u vás jedinou. U pana kolegy Vovesného mi nestačily papíry, které tady mám, tak to jen na vysvětlenou.

Senátor Jiří Oberfalzer: Já děkuji za toto krátké vyjasnění, ale prosím, diskusi máme hned za chvíli. Ještě nás čekají dvě vystoupení. A sice pana Ing. Klewara z Ústavu pro hospodářskou úpravu lesů. A prosím, hlídejte si čas, protože se samozřejmě propadáme jako na každém takovémto shromáždění.

Ing. Martin Klewar, Ústav pro hospodářskou úpravu lesů, specialista na ochranu lesů: Vážené dámy, vážení páni, předně bych se chtěl omluvit, že nejsem zcela ustrojen. Zvykl jsem si na to, že kolegové z přírodovědy mají ne zcela úplně dobrý vztah k uniformám, tak jsem chtěl dnes přijít trochu civilně, tak se za to omlouvám. Já jsem tedy zaměstnanec Ústavu pro hospodářskou úpravu lesa. A co tedy máme společného se Šumavou, s vodou, s dnešním jednáním? ÚHÚL Brandýs nad Labem jakožto organizační složka státu zřízená při Ministerstvu zemědělství je odborná organizace Ministerstva pro lesnictví a myslivost. My jsme dostali zadání v roce 2009, které se týkalo Šumavy, toho problému či střetu nebo té situace, který vzešel od sousedních suverénních vlastníků. Mám tady asi tři body, o kterých bych rád promluvil. Něco bude vědeckějšího charakteru, ale zejm. půjde o hospodářskou správu těch majetků na pozadí přírodních procesů a parametrů. K lýkožroutu smrkovému dodnes panuje obrovská neznalost, co se týče jeho bionomie, ekologie, dynamiky a disperze. Mohl bych jmenovat pana doktora Vlašína, který mi před rokem a půl odpověděl při telefonním hovoru na otázku, jak je veliký lýkožrout smrkový, tak mi odpověděl 2-3 mm, což za předpokladu, že je to vzděláním zoolog, trestuhodná neznalost. Za toto se na lesnických učňácích vyhazuje od zkoušky. A on se přesto přivazuje ke stromům. To je politická ilustrace problému, jak já ho vnímám. Lýkožrout smrkový je sice špatný letec, ale on bez přispění vzdušných proudů uletí kilometr na jeden zátah. Během jednoho dne dokáže uletět 7 km, a to mu nefouká vítr do zad. To jsou, prosím vás pěkně, informace z vědeckých studií, které se dají kdekoli dohledat. My ten NP Sumava nemáme v mnohých místech vůbec tak široký těch 7 km. Čili my se nemůžeme chovat jako v kanadských pralesech, kde máme komfort prostoru a komfort času. Tady prostě dochází k trvalému poškozování suverénních vlastníků. My jsme to prokázali při funkčních úkolech, které jsme na ÚHÚL měli, že k tomu dochází. Pan Ing. Toman ze SVOL tady je přítomen. Mnoho dalších lidí. Platilo v době kalamity po Kyrillu, kdy 150 000 se nechalo zcela úplně bez povšimnutí ležet, zdroj pro další gradaci kalamitního hmyzu, že všichni sousední vlastníci okolo NP včetně zahraničních vlastníků měli ten jev, že čím dál jste byli od hranice s NP Sumava, tím méně jste měli kůrovcového dříví. To byl statisticky prokazatelný trend. Jinými slovy, my prostě v tomto ohledu se chováme, když se k tomu přiznám, a to tedy nejsem z Ministerstva životního prostředí, naprosto bezohledně, naprosto vulgárně k těm sousedům. Nám je úplně jedno, jestli kůrovec přeletí do sousedství. Prostě tato situace se děje. A to je ta největší hrozba, kterou s sebou přináší ta novela, potažmo prováděcí předpisy nebo managementy nebo plány péče. Prosím vás, k plánům péče my

jako složka Ministerstva zemědělství dáváme dost zásadní podklady geobiocenologického mapování, čili tady bych jen chtěl říci, že jako lesnictví, to jsem možná mohl říci na úvod, ve Švédsku je považováno lesnictví za syntetický multidisciplinární vědní obor. Zatímco u nás v Čechách se dostáváme do pozice, kdy ho vnímáme pouze jako technický a ekonomický prostředek správy krajiny. Přitom spousta věcí, které jsou v literatuře, vycházely z lesnického oboru. Nám nejde o kubíky, nám jde o přírodu. Takže když se vrátím k té dotčené věci, takže tady máme sousední vlastníky lesa, kteří dostávají kůrovcovou kalamitu. Jestli mají nějaké škody, k tomu se Ministerstvo životního prostředí v podstatě nikdy nepřihlásilo. Tady jsou k tomu grafy, jak to bylo. Tady jsou počty nových kůrovcových souší okolo městských lesů Kašperské hory, mám tam Volary. Představte si, že vy jdete po svém majetku, kde vás Inspekce životního prostředí sankcionuje, pokutuje za kůrovcové stromy. A vy máte na druhé straně cesty bezzásahovou zónu. Na samotné správní hranici parku byly a dosud jsou bezzásahové zóny. Jak je možné, že se Ministerstvo životního prostředí chová takto bezohledně k sousedním vlastníkům? Že dovoluje, aby jejich suverénní majetky byly poškozované? To je prostě špatně. Tady co se týče UHÚL, my jsme prováděli digitalizaci jednotlivých pozic kůrovcových souší. Nikdo v ČR to nemá, pouze my. I správa parku, pan ředitel může dosvědčit, prováděla mapování pouze plochy. My jsme byli první, kdo se dostal k jednotlivým souřadnicím. Takže tímto způsobem už máme obrovskou databázi. Tady vidíte šíření, jsou to jednotlivé pozice kůrovcových stromů. Děláme z toho statistiku. Zase pod Ministerstvem zemědělství. Protože my jsme k tomu přistoupili, NP je sice Ministerstvo životního prostředí, ale tam je ten zdroj, potažmo v národních přírodních rezervacích, všude je obrovský zdroj. Neříkám, že jediný zdroj. Dalším zdrojem jsou určitě malí soukromí vlastníci, kde je minimální dohled třeba Státní správy lesa, ale v oblasti Šumavy hlavní zdroj je NP Šumava. A pakliže budou další zóny ponechány v režimu, že nevíme, co se tam bude dělat s kalamitou, tak to bude pokračovat, protože ten kůrovec v průměru letí 7 km. Když mu foukne do zad vítr, tak letí 40, letí 50 km. A to jsou vědecká data, která jsme znali už před 150 lety. Klosterman popisuje, že mračna rojícího se hmyzu zastiňovala slunce jako oblaka kouře. Takže nebylo vidět. Takhle vypadá rojení, když je velká kalamita. Ten brouk prostě přeletí 20 km, tam je někdo úplně jiný. Proč bychom ho měli takto zatěžovat, když už si tedy chceme hrát s nějakou disturbancí? Prováděli jsme také analýzu toho, jak statisticky dochází k šíření, jaké jsou tam hodnoty doletu, čili dynamika, disperze toho brouka. Ukážu tady ještě jeden graf. Toto jsou vzdálenosti, kterých dosahoval v jihočeské části v oblasti Plešné ten kůrovec. Je to v rámci kalendářního roku, čili tam se uskuteční dvě nebo tři rojení. Není možné to interpretovat během jednoho rojení. Ale během roku skutečně ke vzdálenostem dochází. A to jsou, tady vidíte, to jsou hodnoty, jako je aritmetický průměr, střední hodnota, medián, modus. Ale víte, že to není všechno. Takže jen při těch středních hodnotách tady máte 1500, 2000 metrů. Takovouto puferační zónu většina bezzásahových zón v NP nemá. Tam máte klášterní majetek Šlégl, suverénní vlastník, tam je 500 nebo 1000 metrů, to není vůbec nic, ten kůrovec to přeletí jako nic. Takže tam panuje velká neznalost. A já bych chtěl tedy říci, že Ministerstvo životního prostředí, já dělám ochranu lesa 10 let, na UHÚL jsem 15 let, sleduji to od střední školy, Ministerstvo životního prostředí říká celou dobu, zabezpečuje nás, že to myslí s naší přírodou dobře, ale ve skutečnosti Šumavu vždy charakterizovaly velké stromy, které tam dnes až na naprosté výjimky nejsou. 50metrové smrky nebo porosty, kde bylo té biomasy přes 1000 kubíků po hektaru. Odešly a my tvrdíme, že to bylo přirozeně. Tak ony tam přirozeně ty porosty vždy byly takovéto. Dnes zůstávají pouze tam, kde se udržuje určité lesnické hospodaření, kdy se ten obligátní parazit... Lýkožrout smrkový je prostě přirozený faktor. Ale pokud se namnoží, tady bych to rád ukázal, to jsou třeba omyly laiků. Hnutí Duha, blokáda na Trojmezí, tady máme citaci. Oni se přivazovali, co je ten křížek, tam se přivazovali ke stromům a tvrdili, že chrání ten les. Ten prales, jeho jádro, jak zůstalo zachované po Schwarzenberzích, bylo v této části. Ta gradace v těchto místech postupně narůstala 15 let. 15 let ten kůrovec samozřejmě létal i sem. I sem létal. Ale skutečně ten fragment pralesa má schopnost kůrovci odolávat, protože kůrovec napadá strom už v jeho juvenilních stádiích, už v 60 letech napadá smrk. Smrk se dožívá 300, 400 nebo i 600 let. Tzn. po většinu života ten strom dokáže čelit tomu útoku. A to se dělo i tady. Pokud mu tedy umožníme ten rozvoj, jako se to stalo třeba v tomto případě, toto je zbytek trojmezenského pralesa v roce 1870, malinko se to tam ještě měnilo a toto bylo to, co bylo v této oblasti

nejcennější. Tady byly kulturní smrčiny, kde je jednodušší struktura lesa, vertikální, horizontální, dimenzionální, jednodušší, pro rozvoj přirozeného parazita je to výhoda. On se namnoží do nepřirozeně vysokých počtů a stává se kvazipřírodním faktorem. To bych byl rád, kdyby se o tom mohlo začít mluvit, že i přírodní faktory se mohou v člověkem pozměněných podmínkách stávat polopřírodními nebo zcela umělými. Celkově máme těch souřadnic 1 700 000, těch suchých stromů. Tady bych se ještě vyjádřil k té vodě, abychom se dostali. V jednom kubíku čerstvého smrkového dřeva je 270 litrů vody. To je jen dřevo, není v tom asimilační aparát a nejsou v tom kořeny. Při tomto počtu je to 457 milionů litrů vody, která byla v těch stromech, pokud tam ty stromy existovaly a vegetovaly, pomáhaly chladit jako tepelný výměník. Omlouvám se, jestli jsem se někoho dotknul. Věřím tomu, že nám jde o společnou věc, čili o ochranu přírody. A rád bych zakončil citací z díla, a sice z Bible, z jednoho žalmu, kde je napsáno: „Tehdáž bude plésat veškeré dříví lesní před tváří Hospodina, neboť se béře.“ Je to v kralickém znění. Takže tato tisíciletá představa, že pokud bude všechno v souladu s původním stvořitelovým záměrem, tak i dříví lesní bude plésat. Bohužel ty staré stromy na té Šumavě nám prostě neplesají, ony nám usychají, dospělé stromy. A myslím si, že je spousta způsobů, kterými proti tomu můžeme postupovat. (Potlesk.)

Senátor Jiří Oberfalzer: Děkuji. Pan náměstek jako zástupce vlády zde.

Ing. Vladimír Dolejský, Ph.D.: Pane inženýre Kleware, já čtu, že jste zaměstnancem a tady představujete názor Ústavu pro hospodářskou úpravu lesů, což je organizace ve struktuře Ministerstva zemědělství, nevystupujete tady jako fyzická osoba, že by tu byl překlep? Dobrá. Vy jste se opravdu několikrát hrubě dotkl Ministerstva životního prostředí, cituji: „Novela zákona č. 114/92 poškozuje...“ Já vám řeknu, že Ministerstvo zemědělství se nikdy tak nevyjádřilo, že ministr zemědělství neměl jediný rozpor na projednávání, na vládě s touto novelou, to je docela důležitá faktická poznámka. Těch důkazů, že někdo někoho poškodil, jste naznačil, že máte spousta. Já se potom v té debatě, ať nezdržuji, ať se připravíte na odpověď, existují ty případy, kde se prokázalo, že někdo někoho poškodil, jsou zažalování, jsou vyrovnávání? Když jste tedy něco prokázali. Na to bych se potom chtěl zeptat podrobně. A opravdu je, a to je asi specifikum ČR, že oficiální představitel nějaké organizace mluví v zásadním rozporu s vedením té organizace. To vidíme i v jiných případech. A je velmi dobře, že na půdě Senátu parlamentu se ty debaty zaznamenávají a opravdu budu žádat Ministerstvo zemědělství, pana náměstka, potažmo pana ministra, aby se k vašemu vystoupení vyjádřili.

Ing. Martin Klewar: Jestli na to mohu reagovat, pane inženýre, vy, myslím si, jak si to mám pro sebe přebrat pro sebe, nicméně tyto údaje, jak jsem tady zahovořil, předně jsem neřekl, že novela něco může poškodit, to jsem ani říci nemohl, protože novela ještě ani nebyla schválena, čili teprve by mohla cosi poškozovat, pakliže dojde k jejímu schválení, zatím schválena nebyla. Já si skutečně tedy myslím, a to jsme prokázali a podložili, že bezzásahové zóny a lýkožrout smrkový ze Šumavy se šíří do oblastí mimo park, kde způsobuje škody. A to jsem řekl a určitě budu rád...

Senátor Jiří Oberfalzer: Děkuji, já myslím, že to stačí, to jsme slyšeli. Budeme pokračovat samozřejmě v debatě, ale abychom se k té debatě vůbec propracovali, kratičkou poznámku mi slíbil pan ředitel.

Mgr. Pavel Hubený: Kratičkou. Martine, já se také musím ohradit. Myslím, že to potvrdí i pan ředitel Stráský. My nejsme bezohlední ke svým sousedům. Všichni ředitelé jednají se svými sousedy, určitě s těmi velkými. My s nimi pořád probíráme situaci, jaká je u nich a jaká je u nás. A dokonce ti můžu říct, že v současné době není situace taková, že by létal kůrovec z NP k našim sousedům. Ale oni řeší problém z vnitrozemí. Ale to jsem říkal, že budu krátký. Prostě Správa není bezohledná.

Senátor Jiří Oberfalzer: Děkuji. Dosti, prosím. Máme posledního řečníka, pana docenta Vladimíra Švihlu. Děkuji. Konečně zde máme čistého hydrologa, což si myslím, že

do naší mozaiky vědeckých pohledů vysloveně potřebujeme. Přátelé, a pak se vrhneme do diskuse. Akorát se nám ten čas krátí, tak když tak se připravte na diskutování. Já tady mám dva pány, kteří se mi přihlásili úplně na začátku, když přišli, takže těm dám slovo. Pan poslanec Zahradník také. Takže vydržte, já vás nějak prostřídám. Pane docente.

doc. Ing. Vladimír Švihla, DrSc., specialista v oboru hydrologie: Vážení přítomní, zdravím vás jménem České akademie zemědělských věd, odboru lesního hospodářství. A krátce vás seznámím s výsledky vědecké práce Výzkumného ústavu lesního hospodářství ve stanici v Opočně. Budu mluvit krátce vzhledem k tomu, že mnoho poznámek tu bylo řečeno. Především pan profesor Čermák se o tom zmínil a pan docent Pokorný podrobně. Takže já to jen naznačím a jen to označím jako fakt. Ve svém úvodu ale chci říci, že les je významným krajinným prvkem podle zákona o ochraně přírody. A je, prosím vás, nenahraditelným zdrojem přírodním podle zákona o lesním hospodářství. Důležité je všechny vás tady upozornit, že tady se mluví jen o dílčích stránkách toho lesa. Ale les má důležité funkce, všechny funkce. Má funkci provozní na jedné straně a na druhé straně má funkce mimoprovozní. A ty mimoprovozní funkce mají stejnou váhu jako funkce produkční. To málokdo se o to zajímá. Z těch mimoprodukčních funkcí je velmi důležitá a dominantní postavení má funkce ochranná. Dále funkce ekologická a funkce kulturní. Jen stručně. Ochranná funkce představuje ochranu lesa proti účinkům vodního živlu. Dále tu máme proti erozi, což je významná úloha lesa. Pokud jde o ekologickou funkci, o tom bychom si tu mohli povídat ještě tři dny, takže o tom nebudu říkat nic. A kulturní funkce, jen bych chtěl zmínit, že je to turistika a zdravotnictví. To jen proto, prosím vás, aby všechny tyto funkce v našem jednání byly vzaty v úvahu. A zároveň říkám, že les, prosím vás, a to říkám hned v úvodu, že les je zdrojem ochrany proti velkým vodám, tzn. les snižuje kulminace velkých vod ve srovnání s kulturami zemědělskými. Les zvyšuje pramenní vývěry, les zvyšuje výměry pramenních vod, tzn., že na jedné straně snižuje maxima a zvyšuje minima. Je to velice důležitá záležitost, o které tu také padly řeči. A samozřejmě o čem se tu ještě vůbec nemluvilo, je otázka, že lesy produkují mimořádně kvalitní pitnou vodu. Mimořádně kvalitní, prosím vás. O tom má představu pan docent Hruška v programu GEOMON, který probíhá 20 let a který jasně prokazuje kvalitu vod z lesa. Ale základním faktorem, a to tady už bylo zmíněno, než budu povídat dál, je lesní půda. Lesní půda reguluje hydrologické funkce lesa. Lesní půda je významný rezervoár podzemní vody a významný regulátor jejího oběhu. A znovu říkám, že tady je potřeba vzít v úvahu všechno, ne jen oběh vody, ale i oběh vzduchu, jak to správně bylo řečeno panem docentem Pokorným. Tzn. že v rámci toho mého vstoupení musíme mluvit o celé vodní komponentně lesa. Ne jen o stavu tekutém, ale i o stavu plynném. O tom tady bylo řečeno dost panem profesorem Čermákem. Dlouhodobě se lesní hospodářství zabývá vlivem velkoplošných holých sečí na vliv odtoku. Z českých zemí se tímto prvně historicky zabýval pan docent Válek ve Výzkumném ústavu vodohospodářském v pramenném povodí Kychové a Zděchovy v Beskydech. V Orlických horách se tím zabýval Výzkumný ústav lesního hospodářství, výzkumná stanice Opočno. Musím se tam zmínit o panu profesoru Kantorovi, který sledoval to území 40 let, a jeho asistentu, panu Ing. Šachovi. A samozřejmě téměř 50 let sleduje vodní režim v Beskydech na vodních plochách Malá Ráztoka a Červík. To sledování v Orlických horách a v Beskydech Výzkumného ústavu lesního hospodářství pokračuje dodnes a má zdárný vliv. A abych nemluvil jen o těch našich, tak bych chtěl upozornit, že je velká škála výsledků ze zahraničí, zejm. jsou to výsledky z USA z povodí Coety, které byly široce publikovány a představují dnes klasiku vodního režimu. Autor třeba Dills a další. A potom v Austrálii a konečně i na mezinárodním fóru se tu zmíním krátce, už o tom mluvil pan docent Pokorný, o mezinárodním fóru o vodě, které bylo v Paříži v roce 2015. S jeho závěry vás seznámím, až vám tady řeknu to, co jsem si tu připravil. Zdůrazňuji, prosím, že všechny citované dokumenty místní i mezinárodní jasně potvrzují výsledky výzkumu a výsledky letitých sledování, které jsem vám v úvodu oznámil. A znovu je opakuji. Les snižuje kulminace velkých vod, sytí prameny a produkuje nejkvalitnější pitnou vodu. A závěr vědeckých pracovníků z toho jednání v Paříži, co bylo, tam bylo naprosto jasně konstatováno v závěrech sezení, je to dokument, který podepsalo 30 vědeckých pracovníků z celého světa. Tam bylo jasně řečeno, že stromy a lesy jsou přirozené aktuální chladicí systémy, o tom jste tu už slyšeli. Lesy generují toky vzduchu a

vlhkosti. Důležité, znovu připomínám. Mluvíme tu, prosím vás, o vodní komponentě, nikoli jen o odtoku. Tzn. i to, co v té bilanci produkuje les do vzduchu, tzn. vodní páry. Samozřejmě že les garantuje pramenité vody a jejich vydatnost. A samozřejmě lesy generují toky vzduchu a vlhkosti. Stromy a lesy přispívají k zásobování podzemních vod a lesy zmírňují dopady záplav. Tak, prosím vás, to je ve shodě s tím výzkumem, o kterém jsem tady vpředu povídal. To je ve shodě a není třeba se o tom dál šířit. Výzkumný ústav lesního hospodářství se zabýval tímto problémem a zabývá pořád. A stále se jím zabývá v Beskydech na Malé Ráztoce a Červíku, zabývá se s tím v Orlických horách na povodí u Dvou louček, Česká Čermná a Dešenská stráň. To jsou všechno povodí, která jsou v režimu sledování. Zmíním se tady o výsledcích, které protože dnešní jednání se týká Šumavy, tak se zmíním o Šumavě. Výzkumný ústav lesního hospodářství zkalibroval a zhodnotil část, nikoli celé období, ale část období v povodí Vydry. Tady máte součtovou čáru. A zase vidíte, zeleně je část v kalibračním období a červená je čára po kůrovci. To je po kůrovcové kalamitě. Ten dokument byl statistický a má důvěru 99,990997 koeficientu shody. Jenom chci říci, že ten výsledek tady, ten rozdíl, to je důležité, abyste věděli, je 5,9 odtoku. Jde o pozorování jenom ve vegetační době, na to upozorňuji, protože pozorování roční je něco úplně jiného. Toto se vztahuje jen k vegetační době na čtyři měsíce vegetační doby. A prosím vás, toto je málokdy v pracích zhodnocováno, je to zhodnocení odtoku z celého povodí Vydry, toto je z 90 km. A v tom povodí Vydry, prosím vás, figuruje, abych to řekl správně, 45 % lesů, které byly kůrovcem zlikvidovány, 23 % lesů mlazin a lesů z obnovy. Ta obnova tam byla prováděna managementem na začátku parku, kdy tam bylo vysazeno přes milion sazenic. A konečně vzrostlý les, který tam zbyl na Vydře, je 29 %. Tady máte mapu, můžete se podívat, tady to vidíte, jak to vypadá. A tady vidíte jasně kůrovcové disturbance, jsou tu černé na bílém. To je doklad, dokument Ustavu pro hospodářskou úpravu lesů, to není můj výmysl. A ten vznikl podrobným mapováním z leteckých snímků. Takže jeho věrohodnost je přesvědčivá. Bez toho, abych tady dál mluvil, přikročím jen k tomu, co je podstatné. A sice to, že tento výsledek, co tady prezentuji, byl předveden a přednesen na sympoziu o hydrologii v září loňského roku v Beskydech, tam byl obhájěn, přijat. A zároveň bude publikován ve výzkumných zprávách Lesnického ústavu v čísle 2 letošního roku. Čili byl oponován, je to výsledek oponovaný a obhájěný. Tady bych chtěl jen říci, že je strašně důležité, a na to upozorňuji, prosím vás, a to už tady bylo řečeno, že hlavní a rozhodující roli v tomto oběhu hraje lesní půda. Lesní půda je mimořádný zdroj podzemních vod a s nimi manipuluje. Má dvě nádrže podzemních vod. Nádrž retenční a akumulací. O jejich funkcích tu mluvit nebudu, ale z jejich funkcí vyplývá to, že se snižují velké vody. Někdo by mohl namítnout, že ten výsledek, a také mi to bylo v Beskydech řečeno, že výsledek není příliš přesvědčivý, že ta čísla nejsou příliš vysoká. Jenom bych chtěl říci, co tu už zmínil pan Ing. Vovesný, že jak Schwartz, tak Baudert došli, prosím vás, ke stejným číslům na bavorské straně. Takže o tom můžeme diskutovat, to připouštím, může někdo říci, že ta čísla jsou malá a že nejsou příliš přesvědčivá. Chtěl bych závěrečným slovem říci, že až destruuje lesní půda, a o tom tady bylo řečeno, až pod těmi kůrovcovými holinami destruuje lesní půda, tak ta diference stoupne. A chtěl bych říci, prosím vás, na konec, proč vlastně ten les produkuje méně vody než ty holiny. Z docela jednoduchého důvodu, protože les zadržuje 15-25 % srážkové vody ve svých korunách. A jak jste tady slyšeli, tak ji vypaří. Proto mluvím o vodní komponentě, nikoli jen o odtoku. A ta pára se dostane do vzduchu, ten je vlhčí a zvýší se pravděpodobnost deště. (Potlesk.)

Senátor Jiří Oberfalzer: Velice děkuji panu docentovi. Já se omlouvám přítomným akademikům, že je krátím, ale opravdu jsme to nepojali rozměrově jako vědeckou konferenci. A velmi mě mrzí, že si to nemůžeme vyslechnout v úplnosti. Nikomu jsem neustříhl vystoupení na skutečně definovaných sedm minut. Všichni jsme nadrženi na diskusi, nejdříve řeknu, jak budeme postupovat. Na všechny se dostane. Začne pan poslanec Zahradník, pak dlouho už se mi tady hlásí pan Martan, tomu musím dát slovo. Poprosím pana senátora, jestli chce nějakou poznámku. A pak samozřejmě zde máme dva přihlášené. A budu pak brát všechny další přihlášky. Jen tady mám dva lidi, kteří mi dali na začátku nějaký podklad, čili ti by začali. Pak se mi tu hlásil pan docent, pan náměstek, dámy, na všechny se dostane. Pan poslanec Jan Zahradník.

Poslanec Jan Zahradník: Pane senátore, děkuju ti za možnost vystoupit takhle přednostně. Nám zase bohužel od čtyř hodin začíná blok interpelací, kde jsem přihlášen a kam se musím vydat jít. Já moc děkuju za všechny příspěvky. Bohužel to neslyší ti, kteří by to měli slyšet a kteří o tom budou rozhodovat. Já bych chtěl ocenit, že přišel kolega poslanec Holík. Já jsem totiž posílal tu pozvánku na toto sezení všem poslankyním a poslancům, ale tušil jsem, že ta kapacita tady nebude úplně pro všech 200, ale i kdyby jich přišlo osm nebo deset, vešli by se sem. Ale jsme tady pouze my dva s kolegou Holíkem, který je také členem výboru pro životní prostředí. Oddělme jednu věc, zazněla tu celá řada vysoce odborných věcí, řekněme, vzájemně kontroverzních. Některé podporují bezzásahovost a některé, těch tu byla většina, bezzásahovost zpochybňují. A můžeme o tom diskutovat a páni profesori, docenti by určitě o tom mohli celé dny. Pak se to ale ocitne v procesu projednávání ve sněmovně, a to je úplně jiná věc. Tam už dnes podle mého názoru je rozhodnuto. Je to ve 2. čtení, jak se říká. V 1. čtení jsme navrhovali zamítnout, vrátit k přepracování. Nebylo vyslyšeno, tyto návrhy nebyly schváleny. Jsou předkládány pozměňovací návrhy, jeden předložilo Ministerstvo životního prostředí, které některé věci významně, takové varovné, vrátilo zpátky do určité rozumné polohy, ale samozřejmě to nestačí. Já budu předkládat pozměňovací návrhy, které už jsem vložil do toho tzv. systému. Jsou tedy k dispozici. Myslím, že pánové z ministerstva se na ně podívají a vybaví pana ministra patřičnými argumenty. Jak bude o nich hlasováno, je druhá věc. Já bych tu svůj návrh mohl přečíst, ale nebudu k tomu než spíš, že řeknu, že počínaje snížením významu toho paragrafu zavádějícího bezzásahovost až po takovou tu primitivní věc, předkupní právo státu k pozemkům, tak se ty návrhy odvíjejí. Bude velmi významné, jak se k tomu postaví Senát, protože bude-li to schváleno v té podobě zhruba, jak to teď momentálně ve sněmovně je bez nějakých velkých změn, tak bude Senát ten, kdo rozhodne. A pak samozřejmě také projde-li senátem nějaká verze a nebo bude-li vrácen zpět do sněmovny, tak pak samozřejmě bude otázka hlasování. A potřebného počtu hlasů. Pak bude rozhodovat pan prezident. Čili osud toho zákona není příliš, když se podívám na toto auditorium, tak není pro nás příliš optimistický. To, co bychom chtěli, aby tam byly vodní režimy chráněné, aby byla snížena bezzásahovost, aby bylo definováno území, na kterém bude aplikováno, aby to bylo přímo v zákoně, aby plán péče nebo zásady péče byly součástí zákona, aby územní zonace byla součástí zákona, to prostě nebude. A ty podzákoné normy nebudou předloženy současně s projednáváním zákona. Takže já bych chtěl jen říci, že moc děkuju za tuto možnost. Budeme se snažit tu osvětu mezi kolegy poslankyněmi a poslanci dělat. Poprosil bych pana profesora, kdybych mohl pak dostat třeba přes Pavla Eyberta jeho prezentaci. Moc mě zajímala prezentace pana Ing. Vovesného, samozřejmě pana docenta Pokorného i dalších. Pokud by se ke mně přes Pavla Eyberta, který má na mě emailové spojení, ty prezentace dostaly, byl bych za to moc rád a snažil bych se je použít při argumentaci ve prospěch jak pozměňovacích návrhů, tak i pak ve 3. čtení při jejich schvalování. Děkuju za pozornost a teď mi dovolte, abych se vzdálil. (Potlesk.)

Senátor Jiří Oberfalzer: Prosím vás, teď mi budete muset tolerovat určitou fázi autokratického rozhodování. Poprosím všechny, kdo vlastní prezentaci, aby ji přehráli tady našim dámám z výboru do tohoto notebooku, paní Hauserová? Na flashku? Ale to se asi nedá přímo, to se musí přes notebook. Prosím vás, kdo máte něco elektronicky, nechte nám to tady po sobě, ať můžeme tyto materiály šířit dalším, kteří se budou účastnit rozhodování.

Petr Martan: Děkuji. Já bych začal pane docentem Švihlou, který tady řekl takovou životní moudrost nebo něco, o čem se nejméně sto let v naší společnosti nepochybovalo. Pochybuje o tom hlavně pan náměstek Dolejský, který svými vystoupeními zpochybňuje normální věci, které se uznávaly tady dávno. Já jsem např. nastudoval podstatnou část z archivu Ministerstva lesního a vodního hospodářství od roku 60-90 a musím říct, že tehdy o tom vůbec nepochybovali. A studoval jsem složky kabinetu ministra. Pan náměstek předtím reagoval na pana Vovesného, zpochybňoval jeho vystoupení o zastavení suchých lesů, že to není možné, že je třeba lesnický přístup. Na to bych odpověděl a ještě přidal reakci na pana ředitele Hubeného, který požadavek petice na limitaci těch suchých lesů, prostě aby už nic neuschlo nebo aby usychalo, ale jen trošku, prostě je přehnaná. Není přehnaná. A v praktickém lesnictví, že to nefunguje, pane řediteli Hubený? Funguje. Prostě

v lesnictví se dělají holiny 1 ha. A když to přesáhne, tak ten ředitel jde od válu. Za tohle už byste dávno ve funkci nebyl. Ale v lesnictví samozřejmě jsou kalamitní holiny přes 1 ha. Ale to se stalo, že všichni dělali pro to co nejvíc a prostě to ujelo, mimořádně. Ale ne úmyslně. Krušné hory, tam pan docent Hruška bude určitě zase opakovat, že Krušné hory byly celé suché v 70. letech a vody bylo dost. Pili lidi, neumřeli žízni. Ano, ale lesníci dělali všechno pro to ve dne v noci, aby to vrátili nazpátek, Krušné hory zalesnili a nestala se z toho poušť a vodu prostě máme. Krušné hory nebyly ohroženy na vodě do budoucna. Potom ještě reakce na pana náměstka Dolejského, dělat něco pro zmírnění klimatických změn. Na to je odpověď, že to jde jen zasahováním. Potom i jeho reakce na řešení vody, že je to komplexní problém zemědělství, krajina, les. A že my jako lesníci nebo Ministerstvo životního prostředí jsme tak malí proti tomu, že nic nemůžeme. Můžeme. My můžeme ovlivnit ten les, tu zemědělskou krajinu, která se po staletí přeměňovala. To neovlivníme, lidi budou jíst, mít svoje potřeby, všechno, ale na les dosáhneme, na to máme. Děkuji pěkně. (Potlesk.)

Senátor Jiří Oberfalzer: Děkuji. Několik glos teď pronese pan senátor Eybert.

Senátor Pavel Eybert: Hezký den i ode mě, já opravdu jen několik glos. To, jaký je stav dnes, kdy je zhruba 23 % Šumavy uschlé, víme. Otázka je, jaký bude trend poté, co přijmeme novelu 114. Ten výhled není nijak radostný, protože se předpokládá do budoucna, že tam bude více než 50 % území bezzásahového. Když bylo 13 % bezzásahové, tak při první kůrovcové kalamitě, která přišla, je z toho 26 %. Analogicky z 50 může při příští kůrovcové kalamitě být 100 %, dvojnásobek. Čili jak se do toho promítnou klimatické změny? Samozřejmě dost dramaticky. Jak se do toho promítnou opatření obecné povahy, které ta novela 114 zakládá? Už parlament nebude mít vůbec v ruce, jak se budou jednotlivá území dál spravovat, jaký tam bude jejich management. A co mi vůbec nesedí, že máme řešit čtyři národní parky, z nichž každý je úplně jiný, naprosto jiný. Jeden je Zahrádka, pak je krkonošský, který má 7 % výměry ohrožené kůrovcem proti Šumavě, která má kůrovcem ohroženy prakticky všechny lesní porosty. Takže podle mě je to velmi nepříjemná záležitost. Já nejsem odborník, já jsem bývalý aktivní vodák. Já mám 30x, 40x splutou Vltavu, Otavu, Blanici, já nevím, co všechno na Šumavě nebo pod Šumavou šlo jezdit. Ty výkyvy, které tu byly vyznačované, všechny pamatuji. Buď nebyla voda, museli jsme to tahat, nebo bylo tolik vody, že jsme se tam topili. To tak prostě v přírodě chodí. Ale jak se to bude měnit v momentě, kdy těch odlesněných suchých lesů tam bude daleko méně? Chodím v létě na Šumavě, chodím v zimě na běžky po Šumavě, už teď nemůžu běhat, to už neumíme v těchto letech, ale když před osmi lety na pramenech Vltavy byly 300leté, 400leté smrky zdravé a vedení tehdejší tam říkalo: „Tady zabráníme kůrovci tím, že budeme loupat nastojato stromy“. Žádný z těch oloupaných stromů tam dnes už nestojí. Ale nestojí tam ani žádný z těch 300 letých stromů, které jsou dnes prostě pryč. Udělám jen kraťouchý závěr. Pokud tedy byly ty lesy do roku 1991 opečovávány podle lesního zákona, tak byla ta Šumava v pořádku. Ano, byly tam různé kalamity, byly tam kůrovcové kalamity, větrné kalamity, ale co možná nejdříve se s tím vždy vypořádalo, aby ta Šumava zůstala zelená. A tady o té vodě je to právě o tom, že ta Šumava zelená má být. A když to tedy řeknu úplně, tak čím déle tu Šumavu chráníme, tím hůř vypadá. Děkuji za pozornost. (Potlesk.)

Senátor Jiří Oberfalzer: Teď poprosím tady pana Kopkáně, který se mi přihlásil už na začátku. Poprosím na mikrofon. A potom pan Šonka.

Pan Kopkáně: Dobrý den, zdravím vespolek. Je mě slyšet? Aby se to nezdržovalo. Lesní hospodář, v minulosti vyučený dřevorubec, byl jsem na Šumavě. Jeden strom tam po mně zbyl, který jsem byl líný před těmi 45 porazit, protože měl tlustou kůru. Je u pramene Vltavy mezi tím a pěkně tam přežívá. Má asi 280 let, jinak všechny ty, co neměly tlustou kůru a nechaly se oloupat, tak teď je sežral kůrovec, které jsme tam nechali při té kalamitě, když se zpracovávala kalamita v roce 1997, tak jsme ji stačili zpracovat, aby nám ta Šumava neuschla. Teď se děje pravý opak, ale kvůli tomu tady nejsem. Jsem tady kvůli tomu, že prakticky bydlím pod Šumavou, tady v tom šumavském podlesí na Volyňsku. Ta voda tam není z toho prostého důvodu, protože tady podpořím docenta Skálu, jak měl tu

studii a řekl moudrou věc, že loni to teklo, i když bylo sucho, tak to teoreticky teklo více v tocích, než by měla. Ano, protože se zapomnělo na výpar, evapotranspiraci, nebo jak se tomu pořádně říká. A z jednoho prostého důvodu. A to tam trpíme tím suchem víc. My jsme tam měli minulý rok, já to drobet sleduji, ty bouřky, jak chodí, tak jsme tam měli o 12 dní dřív sucho než všude v okolí. A tím pádem už známe, že je velký oběh vody, malý vodní oběh. A malý vodní oběh přestal fungovat. A přestal fungovat v tom čase, kdy zemědělci, zahrádkáři a všichni tam tu vodu potřebujeme, tzn. koncem května, v červnu. A toto vypadlo. A když si zpětně, jednou si to asi připravím z hydrometeorologického ústavu, záznam, jak se tvořily bouřky nad Šumavou právě z toho druhotného oběhu vody, který odtekl po řekách, nevypařil se, a nám tam ty bouřky nespady. Ty srážky jsou tam očekávané právě na úrodu brambor, na úrodu píce. A nebyly. A právě proto by ještě zemědělci se také do toho měli vložit a tento skrytý zákon, co se připravuje, že nám té Šumavy uschne více, by se proti tomu měli postavit. Proto je také vyzývám, je tu zástupce samotného Ministerstva zemědělství. A Šumava, ta se musí, ne jeden vědec si dělá na svém písčku, ta se musí řešit komplexně. A tento průšvih už tam trvá prakticky 10 let, co uschly ty velké plochy. Jen z lesnického hlediska, mám tam také nějaké lesy po dědovi. Jako hajný v těch 80. letech, než začal park, tak jsem to tam zalesnil během 1-2 let, když jsem tam byl, i normálně. Teď se tam tři roky sází, protože se udělá jen malá bouřka, ani nespadne voda. A není to zalité. To je ta hlavní škoda té suché Šumavy tam u nás v Podšumaví. Děkuji. (Potlesk.)

Jiří Oberfalzer: Děkuji. A prosím pana inženýra Šonku a také poprosím o stručnost, je tady hodně lidí, kteří chtějí vystoupit, ať se na nás dostane.

Ing. Jan Šonka: Vážený páni senátoři, vážení v předsednictvu, dámy a pánové, já jsem pracoval ve výzkumném ústavu meliorací, podobně jako pan docent Švihla. Zním takové věci jako vody, rostliny apod. Takže jsme narazili třeba na to, že od roku 1859, slyšíte dobře, existovaly v Budějovicích záznamy o tom, jak tekla Vltava. Zpracoval to Franz Weyde, což byl tehdejší gymnaziální profesor, který hodně publikoval, dokonce byl tištěn i ve vídeňském ústavu meteorologickém tehdejší. A ten pan Weyde uveřejnil nějaké věci, tak se to podařilo z těch švabachových věcí leccos vytáhnout, ale co je důležité, je to, že od roku 1859 tekla voda ze Šumavy dobře, potom někdy tady v tom rozkolísání došlo k tomu, že přišly kalamity, větrných kalamit bylo více. Byla 1868, potom 70 byla největší, 73, 75, bylo jich asi 13. A potom dochází po řadě let, vlastně až v 80. letech k tomu, že zaklesává hladina vody pod tehdejší normál. S jedinou výjimkou se vyšplhává 10 cm nad normál v roce 1890, kdy byl velkou povodní zničen Karlův most. Takže ta Šumava nebo Vltava se dotýká Prahy. A takto se to dalo vyčíst do roku 1900. Od roku 1900 jsou ty věci ještě nevyčíslené, ale pouze je zjištěno, že tam přirůstalo také hodně povodní a že přirůstalo záklesů minimálních hladin. Pak, kdybychom se podívali na Budějovice, tak zjistíme, že oficiální materiál, který zpracovalo HMÚ, tehdy Hydrometeorologický ústav v roce 67, uvádí, že vlastně tady dochází k minimálnímu kolísání do roku 1917. A když se podíváme na Otavu, tak to kolísání je tuhle někde větší a končí to 1930. Pak to jde nahoru. Maléry jsou ty, že mnohdy nemáme ty informace. Např. v roce 1898 mění se normál v Českých Budějovicích, čili se to měří od nuly, která je posunuta směrem dolů. A tady v těchto letech se měřilo, měřilo, pak zřejmě nebyly peníze, se neměřilo. Nicméně se dá zrekonstruovat hodně věcí, které jsou, řekl bych, velice poučné. Jinak ještě to, že jak říkal pan docent Švihla, že půda má velký význam. Tak nás vlastně také živila jako vědecké pracovníky. Tak skutečně tady od roku 1868 až do 80. let se to zmítalo nad tím normálem, čili fungovala půda. A pak se zřejmě půda úplně jaksi zhroutila. Jinak je zajímavé, že v té oblasti, když byla větrná kalamita 1917, padá dřevo, leží tam do roku 23, potom přirůstají povodně na Vltavě. A v Rakousku zhruba v tu dobu, v roce 18, Rakousko nemá peníze, tak prostě sáhlo ke kácení lesů, ty vykáceli. A pak přišla kalamitní situace vodní a odešla půda. Takže vlastně už nikdy to tam nebylo k tomu. A ještě jen bych vzdal poctu panu Ing. Perglovi, což byl rašelinářský významný odborník, který ještě s dalším doktorem z našeho ústavu zjišťovali, že některé holiny, které byly v 19. století, nebylo možné vůbec zalesnit. Dokonce o tom napsali knížku a já jsem slyšel velkou debatu, kterou o tom vedli, že to není v lidských silách, když parametry půdy se změni nebo když dojde k erozi, ke splavení půdy. A jen ještě

na závěr jednu větu, že s vodou mají problémy v Rakousích, v Němcích na internetu. Mají tam problémy jak s povodněmi, tak se suchem. A dokonce třeba v obci Zwiesel, což je na druhé straně od inkriminovaného povodí, které tady řešili, tak tam dochází k tomu, že místní pořádají každý rok s výjimkou jednoho roku zásahy, Einsatze. A teď ty staré Einsatze už vyklidili, protože už měli ten banner zřejmě plný. Děkuji za pozornost. (Potlesk.)

Senátor Jiří Oberfalzer: Děkuji panu inženýrovi. Poprosím pana náměstka, který už měl odejít před půl hodinou. Prosím.

Ing. Vladimír Dolejský, Ph.D.: Děkuji. Já bych opravdu chtěl poděkovat, že jsem mohl být přítomen této debatě, která v bloku vystoupení pánů profesorů, pana docenta mi byla naprosto srozumitelná a za takovou debatu jsem rád a vděčný. A zřejmě najdu i u vás reakci takovou, že je potřeba vnímat všechny vstupy a vnímat tam vzadu to poslání a cíle. A tam může být případně ta neshoda. Poslání a cíle národních parků, to není ta kontinuální produkce, to je případně i to pozorování, monitorování samovolných procesů. Ale v podstatě v bloku a příznačně sedíte vedle sebe jsem rozuměl všemu. A jestliže jsem řekl, že mám, promine mi pan učitel, jeden z mých vzorů, pan profesor Čermák některé poznámky, tak my si je vyříkáme. Já jsem dělal dizertaci na mortalitě chřadnutí dubů, rod quercus s ohledem na stanovištní podmínky. Ano, samozřejmě jsem kultivoval ty houby z živých kořenů kmenů a i z neživých. A ono to mrtvé dřevo není úplně mrtvé, ono je někdy živější než... Ale to je opravdu akademická debata a tím tu nemíním zatěžovat. Takže jednoznačně děkuji za vaše vystoupení. A potom je tady moje reakce. Já opravdu věřím a jsem rád, že příští týden mohu vystupovat na jednání SVOL v Kostelci, kde budu představovat národní akční plán, Strategii přizpůsobení se klimatu. A SVOL je naším významným partnerem, já budu volat po spolupráci. Trošku mě mrzí, že mě vymezujete, pane, to mě jediné překvapilo, jinak se známe z těch vystoupení, že mě vymezujete, o čem se smí bavit, o čem se mohou bavit a o čem ne. Že se smím bavit jen o území NP. To potom ty argumenty, víte, vědecké, v širších statistických souborech budou jaksi chybět. Tak to bych poprosil o případné přehodnocení. A to mě tam překvapilo. Nicméně co je zásadní a co tedy skutečně z dalšího projevu bylo klíčové a nejčastěji se opakující slovo „Dolejský zpochybňuje“. Já jsem se zeptal, jaké je téma, já jsem se zeptal přímo, o čem se smíme bavit. Jinak jsem nezpochybnil jedinou věc z projevu pana Vovesného. Teď zpochybním tuto věc, podívejte, v té novele, která skutečně nepoškozuje, čas to ukáže, proti tomu se ohrazuji, tak není slovo o divočině. Vy jste řekl, cituji: „Novela mění stav ve prospěch divočiny.“ No, definice, potom jste řekl v další větě, že definice divočiny se v novele nevyskytuje. To je trochu protiřečení. Já vím, že v ČR je tzv. divočiny, tedy území, kde se umožňují samovolné procesy, 0,26 % z výměry ČR. A my nemluvíme o navýšení těch 26 setin. Tehdy a jen tehdy, když vláda ČR tak jako např. vláda Spolkové republiky Německo předloni přijala vládní strategii pro celou SRN, kde řekla, že oni chtějí, protože znají objednávku společnosti, zvláště národní parky, ty jsou jaksi národní, evropské projekty. A do roku 2025 %, srovnání. My jsme dnes 0,26. Nikde v novele nenajdete, že by to mělo být 1, 2, 5 %. Nechtě o tom někdy v budoucnu rozhodne vláda ČR v samostatném materiálu. Možná ten příklad, který jsem jmenoval, je procedurálně ten vhodný. A to znamená, tady jsem reagoval i na pana Martana. Té konstruktivní demagogii ještě trochu rozumím, ale destruktivní demagogii, na to se nedá reagovat. Opravdu mě mrzí takový projev, který jste tady předvedl, kde mi vkládáte jakési citace, které tady z mé pozice nezazněly, to je mi velmi líto. Já se chci bavit korektně, věcně. To potom samozřejmě někam vede. Co mě ale nejvíce překvapilo a jestli je tady ještě pan kolega oficiální představitel Ústavu pro hospodářskou úpravu lesů, tedy organizace Ministerstva zemědělství, tak opravdu se s tím nesetkávám tak často a účastním se jednání, kde jsou rezortní organizace toho kterého resortu. A aby vaše stanovisko bylo v tak příkrém rozporu se stanovisky, které jsem průběžně slyšel a dostali jsme je v záznamech a samozřejmě jsou vyjádřené i v takové vrcholné deklaraci, jako jsou usnesení vlády, to mám na mysli novelu zákona 114, kde skutečně, já jsem nestíhal tolik psát, ale vy jste řekl: „Novela zákona č. 114 poškozuje atd.“ Já se proti tomu musím ohradit. Kdyby toto předvedl oficiální představitel resortní organizace Ministerstva životního prostředí, tak budu s tím mít vážný problém a budu se ptát, jak to, že je v rozporu s oficiálními výstupy vedení resortu, sekce, vedení resortní

organizace. To je prostě podle mě legitimní reakce. Vy jste několikrát označil, že Ministerstvo životního prostředí, že ohrožuje. Potom že ohrožuje park. Víte, já mám data, která možná společně naše data, vaše data by daly korektní informaci všem, jak za poslední dva roky se vyvíjí tzv. nahodilé těžby na území celé ČR. A ten NP je tam úplně vzadu. Ona jsou úplně jiná místa samozřejmě z pochopitelných důvodů, přírodních podmínek atd. A tady říkám panu senátorovi Eybertovi, budu rád, když někde zjistím údaj 7 % KRNP. To si teď nedovedu vybavit, z čeho to vychází. (Pan ředitel KRNP mi sdělil tuto informaci.) Že má ohrožených 7 %? Tak my sdělujeme, že smrkové porosty mimo svou ekologii, tzn. smrkové porosty, zjednoduším to, omlouvám se pánům profesorům, v nižších a středních polohách jsou všechny ohrožené mortalitou s ohledem na výrazné dopady klimatické změny. A o tom se bavíme v národním akčním plánu. Takže já bych požádal, abychom i v příštích debatách, kterých se velice rád účastním, abychom postupovali nebo debatovali na základě korektních, věcných, nikoli iracionálních a senzitivních reakcí a názorů, které nejsou podloženy. Myslím si, že jedině taková náročná, ale věcná debata má smysl. Já za ni velmi prosím. A dnes tady naštěstí převažovala, děkuji.

Senátor Jiří Oberfalzer: Mám tady dvě rychlé reakce, ale opravdu kratičké, protože tady je řada přihlášených. Jen tady pan kolega.

.....: Já se vám omlouvám, pane náměstků, že se vám nedostala do ruky závěrečná zpráva o funkčních úkolech Ministerstva zemědělství, kde tyto skutečnosti, které jsem tu zmiňoval, jsou její součástí. A jen bych projevil společné přání, a v tomto duchu jsem to vymyslel, proto jsem se opřel o tu novelu, že určitě ani vy nechcete, aby ten les na Šumavě dál usychal. Opravte mě, jestli se pletu.

Senátor Jiří Oberfalzer: Prosím vás, slíbil jste krátce, můžeme se takto s tím spokojit?

.....: Jsme ve shodě v tom, že ani vy nechcete, aby les na Šumavě dál usychal?

Senátor Jiří Oberfalzer: Dobře, já nevím, je třeba v tom pokračovat? Tady je tolik nedočkavých lidí.

.....: Prosím pěkně, chtěla bych říci, žiji na Kvildě. Kde vy žijete, pane? Zkuste si tam život, jak je tam těžký život. A když se díváme na tu suchou černou horu, tak dennodenně je nám do pláče. Když tedy došlo k polomům, došlo k broukům, proč se ty suché stromy nevykácí? Měli bychom zatopit. My na Kvildě, topí nám Temelín. Topíme elektrinou. Můj muž byl u pramene Vltavy a všechno je to nedostupné. Doktora nemáme, nic tam nemáme, vy v Praze tady vůbec nevíte, o čem to je, žít v suchém lese. (Potlesk.)

Senátor Jiří Oberfalzer: Děkuji. Ještě pan senátor Eybert.

Senátor Pavel Eybert: Asi jsme si nerozuměli. 7 % výměry Krkonošského NP je pod smrkem. Ostatní jsou buď holiny nebo kleč. Tak těch jen 7 % je tam ohrožováno kůrovcem.

Senátor Jiří Oberfalzer: Pan náměstek poslední slovo, pak nás bohužel už opustí. Respektuji, ano, dáma je na řadě, nebo ještě tedy počkejte.

.....: Jsem ze Šumavy. Moje rodina hospodařila 300 let. Můj dědeček tady měl les. Kdyby vstal z hrobu, tak všechny vás požene klackem. Doufám, že mě nedáte k soudu, ale já říkám pravdu. Kdyby on vstal a nepochopil by vůbec to. My tu máme dnes spoustu vědců, všichni jsou doktoři, jsou univerzitní profesori, prostě prosím. Ale kde máme tedy výsledek? Jaký je výsledek? Já bych doporučila, přečtěte si Johanna Petera, básník a spisovatel Šumavy. A ten vám popíše, jak vypadala situace 1868. Je to krásné vyprávění. Narodil se na Šumavě, zažil tu strašlivou tragédii s tou vichřicí. A co se stalo? Stalo se to, je známo, kolik bylo lesů na Šumavě, kolik v Bavorsku, to všichni víte. Stalo se to, že šlechta si zařídila takovou činnost, vzali lidi z Tyrol, vzali lidi odevšad, všechno vyčistili, broukovi to

nedali sežrat. A když Peterovi bylo 1908, 1858 se narodil, tak se radoval z opět nádherných šumavských hlubokých lesů. Jděte se dnes na Bučinu podívat, projděte se k hranici. Tam ty košťata, co nám doporučujete, že je to nádherný les, když tam ční tyče a mezi tím křoví, a ještě říkáte, že to přitahuje vodu. To mi, prosím, řekl pan ministr, že ne les, vzrostlé stromy, ale louky a křoví přitahuje vodu. To je teď o vás, vzdělaných. A toho Johanna Petera vám doporučuji, abyste si přečetli, je to kouzelné, je to básník, spisovatel Šumavy, píše ze šumavského prostředí. Tam se dozvíte, jak ty lesy milovali. (Potlesk.)

Senátor Jiří Oberfalzer: Děkuji, určitě si přečteme. Pan Martan, ale opravdu jednu větu.

Petr Martan: Já bych ještě měl na závěr k panu náměstkovi Dolejskému, k těm výhrůžkám panu Klevarovi, že si bude stěžovat na Ministerstvu zemědělství. K tomu bych jen řekl, jak nám zde říkal...

Senátor Jiří Oberfalzer: Pane Martane, taková věta tu nezazněla.

Petr Martan: Pan náměstek řekl, že ministr při projednávání ve vládě k zákonu 114 neměl ani jednu připomínku. Tak k tomu já dodávám, že ministr se přiklonil k zájmu koalice. Myslíte, že je to vědecké?

Senátor Jiří Oberfalzer: Děkuji. Pan náměstek už poslední vystoupení, protože musí odejít.

Ing. Vladimír Dolejský, Ph.D.: Ano, já jsem nevyhrožoval panu kolegovi, já jsem vyjádřil tady údiv nad takovým rozdílem ve vyjádřeních, a jsou doložitelná, vedení resortu a úseku a jeho vystoupení tady. To jako představitel resortu, který je tu napadán, že ohrožuje, si já tady dovolím říci. Já nikomu nevyhrožuji, to se ohrazuji. Děkuji panu senátorovi za vysvětlení, vidíte, jsem deficitní, ne tak vzdělaný, neznám úplně přesně druhovou skladbu, takže mi to nedocvaklo. A odpověď dlužím. Ne, nepřejí si kůrovcovou kalamitu na Šumavě ani nikde jinde. Další otázka byla, paní, která odchází, se ptala, ne, nepoženu vás k soudu a docela vám rozumím. A žiji střídavě na Vysočině v Údolí křtu a na Albertově. Ptala se paní, tak já na to odpovídám. Žiji dokonce na samotě v lese, kde jsem několik let pracoval v lesích. A v roce 2007, a to jsou ta různá posláná kategorií lesů, a už končím, Lesy ČR, zpracování kalamity Kyrill 2007. Já jsem se podílel jako výrobní náměstek na zpracování 5,1 mil. kubíků dříví. Trošku jiné posláná onoho 100% hospodářského subjektu Lesů ČR. Trošku jiné posláná má účelové zařízení, školní lesní statek ve Křtinách, to jistě páni profesori také potvrdí. A jiné posláná, a tam bych prosil se zamýšlet, jestli těch 1,5 %, jestli je to ta objednávka společnosti, to, co představuje území národních parků. A tady bude opravdu zanedlouho debata, jestli se chce víc a víc divočiny v nich. Dnes tady taková debata není. Dnes nikdo neříká, že má být víc než 1,5 %, neříká to nikdo. A že chce Ministerstvo životního prostředí víc divočiny, než je těch 0,26 %. Tak prosím, abychom se na tu debatu připravili a vnímali národní parky jako projekty opravdu národní. Tím vůbec nezpochybňuji svaté právo všech se vyjadřovat, zvláště těch, kteří žijí v obcích a v regionu na Šumavě, v KRNP, v Českém Švýcarsku, v Podyjí, chraň bůh. Ale uvědomme si, není-li na místě posuzovat to posláná a cíle opravdu jaksi s větším nadhledem. A jestli někdo pořád bude vidět ty národní parky jako ty parky, které také mají mít tu hlavní funkci produkční, tedy hospodářskou, jako lesnické parky, tak tam může vzniknout průběžně názorový problém v podstatě i se mnou, protože rozlišuji opravdu různé typy nejen vlastnictví, tedy tady pod správou státu jsou různé typy lesa, jak říkám. Lesa státního a 1,5 % v kompetenci z toho Ministerstva životního prostředí. Páni senátoři, pane poslanče, dámy a pánové, velice děkuji a budu se těšit na další debatu o národních parcích v ČR. Děkuji.

Senátor Jiří Oberfalzer: Je tady les rukou, takže teď už to musíme brát tak, že pan náměstek odejde, jakmile se sám rozhodne, více ho nemůžeme zdržovat. Rychlá věta, ale rychlá.

.....: (Mimo mikrofon.) ...může vyslovit názor k § 8 zákona o lesích a nařízení vlády je zachovat a zlepšit přírodní prostředí. Přírodním prostředím jsou klima, les atd. V roce 2008 jsem dělal znalecký posudek na škody, který byl 32 mld., tam byla škoda na produkci kyslíku 1,1 mld. Kč. V roce 2015 necelých 5 mld. je škoda na produkci kyslíku. Za celou dobu je to 24 mld. A vy chcete říci, že se nic neděje? (Potlesk.)

Senátor Jiří Oberfalzer: Děkuji, pojďme být struční. Pan Ing. Stráský se mi hlásil.

Ing. Jan Stráský: (Mimo mikrofon.) Já jen velmi stručně, pan náměstek ještě neodešel, děkuji mu za to. Já si myslím, že tady skutečně hrajeme, že nevíme, co to je divočina. Byť to nemáme v zákoně, tam máme tzv. bezzásahovost, tak všichni víme, že to je krajina, ve které se nesmí nic dělat. A tím to nejsou žádná 3 %, tím je tam kolem 50 %, to v tom zákoně můžeme nějak přechít. A teď se nehádejme, mně se jen nelíbí, že předstíráme, jako že nerozumíme tomu problému. Ano, dnes máme divočinu v Desném. Vy jste si trochu hráli s myšlenkou, že byste nás vpustili do 1. zón. To já vám říkám jako 20letý předseda Klubu českých turistů, že budu první proti, protože tam za týden budou tři mrtví. Jakmile se přestane o krajinu pečovat, jakmile se nebudou ty stromy... (Není rozumět.) Jakmile bude platit lesní zákon, který říká „vstup na vlastní nebezpečí“. Ale pokud majitel strom neodstraní, tak zavřou hranice. Jakmile toto nebude platit, tak to samozřejmě bude velmi nebezpečné území. A toho se my bojíme, této složité diskuse, že se Šumava nezavírá. Další body jsou v zákoně, nebudu zdržovat. Jen bych na závěr řekl, že strašně moc držím palce senátorům, jestli z této diskuse vytěží skutečně něco užitečného k tomu, aby se nějak postarali. (Potlesk.)

Senátor Jiří Oberfalzer: Děkuji, to si opravdu nezávidím. Ještě rychle paní vzadu a tam pán v brýlích se mi hlásí také dlouho. Ale opravdu se omezte na větu, zkuste to.

.....: (Mimo mikrofon.) Já vím, že národní park je organizace, která vyrábí velkoplošně suché lesy ve velkém, které jsou v přírodě nedovolené a škodí de facto ochraně přírody. Totiž každý strom na sebe poutá toxiny. A když uschne, tak je uvolňuje. Takže to vlastně vyrábí ve velkém to, co Kjótský protokol nedovoluje. Mluvíme navíc o tom, že všechny vody přitahují jen vzrostlé, živé, zelené stromy, protože malá semínka, která se pod nimi narodí, zase to bude smrk, nic jiného tam nemůže vyrůst, tak budou zase znova ty, které tu vodu přitáhnou, protože když zaprší, tak spadne voda jednou, podruhé, znovu se odpaří a...

Jiří Oberfalzer: Rozumíme.

.....: (Mimo mikrofon.) A potřetí ji zavedou lesníci přehrádkami zpátky do lesa. Takže voda se tam třikrát vyskytne. A suchá pára, která vlhkost neudrží, tak ta putuje k moři a nastává...

Senátor Jiří Oberfalzer: Měli jsme tady hodinu odborných přednášek, paní kolegyně, toto neopakujeme, řekněte jen svůj závěr.

.....: (Mimo mikrofon.) ...NP a všichni, kteří o tom rozhodují, ani neví.

Senátor Jiří Oberfalzer: Děkuji, pan kolega.

.....: (Mimo mikrofon.) To není ještě konec. Byla bych velice ráda, kdybychom dokázali vzrostlé lesy udržet, abychom se nedostali třeba do situace, která... (Není rozumět.) ...kde přestala voda v řece téct. A mohli bychom se všichni, jak tady jsme, se dostat na tu Šumavu a jít ji sázet.

Senátor Jiří Oberfalzer: Rozumíme, co chcete říci, děkuji, opravdu děkuji.

.....: (Mimo mikrofon.) ...v tom zákoně 114 bylo v § 22, že NP v 50 % nemusí zasahovat proti hmyzím škůdcům.

Senátor Jiří Oberfalzer: To je ale v návrzích od pana Martana, je to tak? To tam máte v těch návrzích.

.....: (Mimo mikrofon.) ...takže když tam tohle nebude, tak nám uschne Šumava do 10 let celá.

Senátor Jiří Oberfalzer: Děkuji, ale ten návrh máme v těch podkladech.

.....: (Mimo mikrofon.) ...abyste to do toho zákona 114 dali, protože pan prezident to dokonce slíbil na Ministerstvu životního prostředí panu ministru Brabcovi, protože takto je tam...

Senátor Jiří Oberfalzer: A já vás musím opravdu utnout, protože jsme řekli větu a co udělá pan prezident, to tady v Senátu nevyřešíme. Děkuji. Teď má slovo tam pan kolega.

.....: ...mimo mikrofon

Senátor Jiří Oberfalzer: Tak ale už opravdu nezlobte se, pane kolego, máte slovo, běžte na mikrofon. Já vám děkuji za vaše vystoupení, ale to už je opravdu mimo praktickou rovinu. Pan kolega.

Vladimír Říha: Páni senátoři, pane poslanče, dámy a pánové, chtěl jsem mít více poznámek, ale vzhledem k tomu času, nechci zdržovat, tak se soustředím pouze na jednu jedinou věc. Tato petice je samozřejmě zaměřena proti novele 114, to je každému jasné. Ale o co jde? Jde o to, že současný spor o Šumavu, protože ten ta novela má řešit, ač to vůbec nepřiznává, ale skrytě, pan náměstek Dolejský odchází, škoda, tak tato kauza, tento spor o Šumavu, to není vědecká nebo věcná záležitost. Jedná se pouze o politický fakt, o politickou skutečnost. O tom svědčí i ta věc, to, co tu předvedl pan náměstek Dolejský, že to, jakým způsobem tu vystoupil proti kolegovi Klewarovi, to byla v podstatě nezakrytá hrozba a pohrůžka. Musím konstatovat, že stejným způsobem vystupoval náměstek Pelc v roce 2009 vůči jednomu znalci, který podal oznámení, nikoli trestní, ale oznámení, informaci na policii o škodách, které vznikly na Šumavě. A Pelc na to dokázal reagovat jedinečným způsobem, že si stěžoval na tohoto soudního znalce u krajského soudu. Já osobně jsem dostal výpověď proto, že jsem se angažoval proti bezzásahovému režimu. O tom, že se jedná o politickou věc, svědčí i to, že za celých 26 let – v problematice se pohybují od roku 89, Pavel to ví, od roku 89, tak za celou tu dobu ve veřejných sdělovacích prostředcích nedostal adekvátní prostor, jestli vůbec nějaký názor, který by oponoval rozšiřování bezzásahového režimu. Teď, je to asi 14 dní, po 26 letech, po x článcích mi poprvé vyšel článek v Lidových novinách. V podstatě, když už je rozhodnuto, protože všichni víme, že tato novela prostě projde, protože je to věc vlády a věc koaliční smlouvy. O tom svědčí i to, jakým způsobem proběhlo hlasování 20. ledna v parlamentu. Všichni až na jednu jedinou statečnou výjimku z ČSSD, všichni koaliční hlasovali proti tomu, když byl návrh na shoení té novely ze stolu. Jinak ještě bych chtěl říci tady jednu věc k panu řediteli, protože to, jak tady pan kolega Martan říkal, že nebylo jasné z přednášky, ten vliv lesa na vodu, tak naopak si myslím, že z přednášky bylo zcela jednoznačně prokázáno, že vliv lesa na aktuální odtok vody je naprosto nezpochybnitelný, je jednoznačný. Na rozdíl tedy od výsledků tady bohužel pana utečivšího docenta Hrušky a jeho ročních kumulovaných hodnot. Děkuji. (Potlesk.)

Senátor Jiří Oberfalzer: Děkuji. Já jsem vás omezoval z toho důvodu, že pan náměstek počítal se 4. hodinou. Operativně odsunul nějaké své programy na půl 5., a když jste chtěli promluvit k němu, tak jsem musel opravdu každého zkrátit, abyste to zvládli. Teď nevím, koho jsem úplně zapomněl, asi vás, protože tady pan docent už není, ten se také

hlásil dlouho dopředu. A pojďte chodit na mikrofon kvůli záznamu. Když mluvíte z pléna, tak to pak nebude slyšet pro přepis.

Renáto Vítek: Dobrý den přeji všem. Já nejsem vyloženě lesnickým odborníkem, i když jsem střední lesnický personál, prošel jsem i učiliště, takže spíše jsem v lese vždy dělal rukama nebo hlavou potom jako hajný. Takže mám za sebou 20 let, než jsem přešel do jiného oboru. Moje jméno je Vítek. A tak nějak jsem na Šumavu vzpomínal vždy, když jsem se stěhoval do jižních Čech, že jsou to ty hluboké hvozdy, o kterých jsme tu vždy mluvili v té lesnické škole v Hranicích docela posvátně, že to jsou ty hluboké šumavské hvozdy. A když jsem se tam poprvé podíval na nějakou brigádu na zalesňování, tak tam s námi byly holky ze zdravotky, já už nevím odkud, promiňte, to jen pro zlehčení, to byly úžasné zážitky na ta děvčata, jak tam pracovala urputně, všichni lesáci to známe, jak jim bylo horko a odhalovaly ty svršky. To už dnes asi kluci z lesnické školy neuvidí, protože na Šumavu se nesmí. A kdyby se to někdy vrátilo, tak vůbec nezávidím ať už současnému řediteli nebo nějakému jinému provozákovi, který tam bude, protože tu katastrofu, kterou tam mají, tu nemůžou dát nikdy dohromady. Normálně už ne. A říkám slovo „katastrofa“, protože jsem tam byl 2x po sobě a vždy jsem se zhrozil, protože ty vysoké vzrostlé suché stromy jsem ještě nikde na světě neviděl. Nikde jsem neslyšel lesy, které by neměly ptáky a nebyli tam slyšet. A ty zděšené turisty, kteří tam projížděli na kolech a šlapali strašně rychle, aby už byli pryč, tak to jsem také viděl jen na Šumavě. To jen takhle. A myslím si, že dnes se vůbec v tom lesnictví strašlivě dali tím parkem někam jinam, že dnes se z hospodářů stali ti, kteří to odkládají. Že z těch, kteří jsme se o to měli starat, protože se o to máme starat, už tady dnes padlo jednou slovo boží a já ho zopakuji, bylo nám dáno, abychom se starali o to, co tady máme a ne to nechali někde ležet ladem, protože my se o to máme starat, tak to jsme neudělali. Mám z toho opravdu velký problém. My jsme dopustili na Šumavě, nebo ne my, škoda, že tu pan náměstek není a že mu to nemůžu říci do očí, ale Ministerstvo životního prostředí se stará o jakousi degeneraci celého toho prostředí včetně lidí, kteří tam jsou. Já si pamatuji ten národ, který tam byl, pracující národ chlapů, kteří dělali v lese, manželek, které tam pracovaly s nimi. Pamatuji si na to, kteří to dřevo zpracovávali. Pamatuji na to, že to tam vzkvétalo. Byli to jadrní tvrdí lidé, ale byli tam. Dnes? Dnes tam máte hospodské, máte tam ubytovatele, kteří tam čekají na lavičkách, až přijede nějaký turista, aby ho rychle chytili a ubytovali. Nic jiného. A ještě pokud možno z dovozu, aby jim je někdo dovezl. A ti, co tam bydleli, tak ti to prodali a odstěhovali se do Sušice. Já musím citovat, možná se to nebude líbit, ale Ing. Kec před nedávnem, když jsem s ním mluvil, vy ho určitě znáte, tak říkal, že kdyby věděl, že se ten NP bude vydávat tímto směrem, že by se nikdy neangažoval. Určitě by to potvrdil. Opravdu můžu říci, vůbec se mu to nelíbilo. Možná tam byly nějaké vztahy rodinné, možná byl jiné, možná se cítí ukřivděný, já nevím. Ale takhle to říkám. A páni senátoři, pan poslanec tady ještě nějaký je, vy jediná máte možnost dnes vrátit tam zpátky ty lidi, zpátky dosáhnout toho, že tam budou zase ty pracovitě ruce. Když nějakým způsobem, nevím jakým, to uděláte. Opravdu já nevím, jestli dokážete přesvědčit Senát nebo dokážete přesvědčit vládu nebo dokážete přesvědčit kohokoli jiného, aby to změnil. Zase tam vrátíte zpátky normální pracovní činnost. Zase to bude les, který bude plný ptáků, plný kyslíku, plný všeho, co do lesa patří. A do toho přeji i současnému řediteli hodně úspěchů, protože on může tu bezzásahovost snižovat. On neříká, že ji budete dodržovat. Vy tam můžete pracovat, když budete chtít. Nemusíte nám to slíbit, ale můžete to dělat. Tak do toho vám přeji všem, aby se vám zadařilo. (Potlesk.)

Senátor Jiří Oberfalzer: Děkuji. My dva senátoři samozřejmě nemůžeme slíbovat, tak to zde dopadne. Koalice tady má také většinu, čili pokud to bude podporováno v souladu s koaliční dohodou, tak prakticky si nedělejte naději. Ale kdybychom vrátili ten zákon ať už jako celek nebo s nějakými úpravami, zase ve sněmovně 101 může vyhrát tu páku nad námi. Takže to jen realita. Pan kolega Eybert ještě, prosím.

Senátor Pavel Eybert: My jsme jako Senát dali dohromady to, co připravila celá řada lidí před námi. A Senát to velikánskou většinou...

Senátor Jiří Oberfalzer: Pan kolega má na mysli zákon o NP Šumava.

Senátor Pavel Eybert: Ze 74 asi 72 lidí to podpořilo tady v Senátu. Ale chci říci, to, co říkal kolega, že ač uděláme určité úpravy, tak to nemusí být konečné, protože sněmovna má nad námi větší moc. Ten zákon, který jsme připravili, prošel, protože už nebylo pro veřejnost únosné, aby dál pokračovala degradace smrkového lesa na Šumavě. Takže hnutí Duha opustilo tuto, řeknu, filosofii, že je to tedy dobře, když tam kůrovec řádí, protože už to nebylo veřejností kladně vnímané, a přešli na to, že jsme vlastně otevřeli dveře developerům. Vůbec to nebyla pravda, ale bohužel média mají obrovskou moc a ti, co dnes pobírají od Ministerstva životního prostředí zhruba 300 mil. Kč ročně na svou činnost tohoto typu, tak si to prostě dokázali zařídit. Jestli tam došlo k nějakým úpravám, tak ke zvětšení dvojek oproti trojkám. A výjimečně někde dělená parcela byla nějakým způsobem scelena do jedné zóny, ať už byla do 2. nebo do 1. Ale bohužel prostě takto to prodali veřejnosti. A z nás se stali zločinci, že jsme umožnili developerům takto fungovat. Přitom my jsme vůbec žádnou zonaci nedělali. To byla zonace, která byla připravena radou NP, která byla připravena ve spolupráci se svazem obcí na Šumavě, která byla připravena s vedením NP a kterou všichni ctíli. Bohužel takto to dopadlo. A má obava je, že to dopadne obdobně. Já bych jen také chtěl popřát panu řediteli Hubenému, aby měl ještě za pár let co chránit na Šumavě. (Potlesk.)

Senátor Jiří Oberfalzer: Děkuji. Ještě pan kolega se hlásí. Budeme muset pomalu končit, takže poprosím.

Jiří Štych, Spolek Šumava 21: Mrzí mě, že jak docent Hruška, tak náměstek ministra odešli, protože ta replika by se týkala hlavně jich. Když tady dámy, které už odešly, měly nějaký příspěvek, tak zpochybňovaly nebo si myslely, že dotčené orgány neví, jak to na Šumavě vypadá. Ony to ví velice dobře. Budu mluvit o docentu Hruškovi. V roce 2005 jsme dělali exkurzi na Březníku, stáli jsme nad březnickou hájovnou. Pan doktor Hruška, tenkrát ještě nebyl docent, s paní Křenovou, bývalou pracovnící Správy NP, se tam k nám přifařili, bylo nás tam asi 15 lidí a dívali jsme se na pohraniční hřeben od Luzného směrem na Roklan. A tenkrát pan doktor Hruška prohlásil: „To je nejlepší, co mohlo Šumavu postihnout.“ Mě mrzí, že tady není, já bych mu ta slova zopakoval, mám na to svědky. To je jedna věc. A druhá věc. Účelem novely zákona je zlegalizovat to, co se na Šumavě stalo, protože jak tady padlo, jak divočinu, tak bezzásahovost náš právní pořádek nezná. A protože docent Hruška je dnes guru, není zase šéfem vědecké rady NP, zástupcem, ale když sledujete tisk, tak za vším stojí... A jestliže tedy docent Hruška ten názor nezměnil, a on tam tenkrát řekl narovinu: „Šumavské lesy je třeba nechat všechny uschnout,“ aby na tom mohl vzrůst podle něj nový les. To víme, že prostě nevzroste. Nebo co tam vzroste, bude ještě horší než to, co tam bylo. To je vše, děkuji. (Potlesk.)

Senátor Jiří Oberfalzer: Příklad, jak jsem řekl v úvodu, vzhledem k počtu patentů bude ještě veřejné slyšení v rámci pléna Senátu, na které jsou zváni zástupci patentů. A podle porady nebo doporučení výboru případně konkrétní odborníci nebo zástupci resortů. Takže tímto naším sezením dnešním nekončí ta debata. Takže závěrečné slovo pan ředitel a nevím, jestli chce pan ředitel něco říci? Dobře, tak já teď dám slovo po levé straně slovo panu kolegovi. (Já dám přednost panu řediteli.)

Mgr. Pavel Hubený: Zkusím být krátký. Děkuji za to, co jsem slyšel. Nemůžu říci, že bych to už neslyšel, to, co tady říkáte. Jasně, ten problém na Šumavě je takový. Jen chci říci, ty lesy sežrané broukem nejsou bez ptáků, my tam evidujeme nárůst druhové rozmanitosti, a je to celkem očekávatelné. My tomu neříkáme, že tam vznikne něco horšího, než tam bylo, protože my už to máme spočítané docela dobře, minimálně tam vznikne stejný les, takový tam byl předtím, ale bude to chvíli trvat. Spíše mě trochu překvapuje, já vím, že je to směřované jako odpor k té novele, ale když se podívám na podstatu, co cítím z té diskuse, tak je to to, že řada z vás té přírodě nevěří, vy tomu lesu nevěříte. Vy nevěříte, že se bude chovat sám, svébytně. A tím se asi mezi sebou lišíme. Já doufám, že se přiblížíme na té cestě poznávání. Já víc pochopím v budoucnu vás a doufám, že i vy časem pochopíte mě. Děkuji.

Senátor Jiří Oberfalzer: Děkuji. A ještě poprosil pan ředitel Bureš o slovo.

Ing. Petr Bureš: (Mimo mikrofon.) Já bych chtěl poděkovat panu řediteli NP, protože kdybych dělal jeho práci, tak bych asi lépe neodpověděl. Já bych měl technickou poznámku, jsem rád, že došlo k pochopení toho, co jsme s kolegou, musím ho omluvit, pana kolegu ředitele Pokorného, který má na starosti státní správu vodního hospodářství a povodí, že jste pochopili to, co jsme vám chtěli sdělit. A teď technická důležitá. Prosím vás, až budete slyšet slovo „divočina“, tak musíte rozlišovat mezi těmi procenty, které tu řekl pan náměstek Dolejský, a mezi procenty a akcí, kterou dělá Duha. To je novinka, my s nimi komunikujeme na ministerstvu, snažíme se komunikovat se všemi jako tady kolega ředitel NP, protože nemá cenu zalézt do zákrytu a být někde schovaný a jen střílet, to je špatně. Jednak oni mají svou vlastní koncepci, kde to bude jiný typ divočiny, protože oni chtějí, aby byla pro lidi, aby tam mohli chodit. Takže to je jiný typ, musí někam jít. Mluvím o tom, když padne slovo „divočina“, že jsou tady dva přístupy.

Senátor Jiří Oberfalzer: Já se omlouvám, pane řediteli, vy jste říkal „oni“, já bych potřeboval vědět, koho tím myslíte.

Ing. Petr Bureš: Duha. Duha má koncepci, kterou by chtěla provozovat. A když oni mluví o divočině, tak je to jiná než ta bezzásahová, než o které tu mluvil pan náměstek. To je všechno, jen abyste věděli, že v současné době jsou dva typy. Třeba se to nějak vyvine. Já tady mám takový návrh v počítači.

Senátor Jiří Oberfalzer: Já si dovoluji takovou uštěpačnou poznámku, Duha ovšem nemá vůbec žádnou odpovědnost za ten výsledek.

Ing. Petr Bureš: To jen jde o to, kdyby přišly termíny a někdo je používal, tak by tam mohl být rozdíl.

Senátor Jiří Oberfalzer: Rozumím, odkud pocházejí. A ještě dáme slovo představiteli petice, panu Martanovi.

Petr Martan: Děkuji za slovo. Já bych začal reakcí tady na pana ředitele Hubeného, který nám říká, že nevěříme lesům. My, lesníci. Tak já bych ho poslal na Boubín, kde on bydlí, že tam je to krásná ukázka toho, že lesníci to dokázali, kde je 47 ha pralesa bezzásahového. A od roku 1958 je tam vyhlášeno 600 ha okolo, kde se vždy zasahovalo. A jenom proto, že v těch 600 ha se zasahovalo, tak proto je tam dnes těch vzácných 47 ha. Tak děkuji. A ještě jednu poznámku nebo to, co bych zopakoval, aby se na to nezapomnělo, aby výbor, který projednává petici, že je žádám za petenty, aby navrhli nejlépe usnesení plénu, že nedoporučují zákon 114 schválit. A prosil bych je o navržení termínu, který by byl ještě významný pro projednání v Poslanecké sněmovně a samozřejmě před tím, než to bude v Senátu. Děkuji za pozornost.

Senátor Jiří Oberfalzer: Pokud jde o termíny, nemohu nic slíbit. Teď jsem se zasekl. Tak, přátelé, já myslím, že jsme přetáhli o hodinu, takže jsme opravdu si řekli, doufám, všechno. A jestli se nedostal každý ke slovu, tak si myslím, ať si všimne, že víceméně za něj promluvili jiní. Ale ještě se mi hlásí náš vzácný host, pan profesor. Tak bych mu rád ještě dal závěrečné slovo. A jestli můžu poprosit, abychom vás měli na mikrofon v záznamu.

prof. Ing. Jan Čermák, CSc.: Prosím vás, jen dvě věty. Zmínil jsem se tady při mém povídání o biopumpě a o tom, jak si les dovede přitáhnout vodu z moře. Jsem ve styku s autory této teorie, která nachází stále většího příznání ve světě. A oni znají situaci na Šumavě a říkají: „Prosím vás, dejte si pozor na jednu věc. Aby se Šumava nestala donorem vodní páry tím, že bude přehřátý její střed nebo jakékoli místo. Hlídejte nepřehřívání lesa. Pokud přehřejete les, všechny zahynou“. Děkuji. (Potlesk.)

Senátor Jiří Oberfalzer: Děkuji. Už opravdu to dnes uzavřeme a já jen připomenu prosbu. Kdo tu máte prezentaci, doufám, že jste slyšeli, prosíme vás moc, pokud s tím samozřejmě souhlasíte, abychom si ji přehráli, poskytl ji ostatním členům výboru i výboru pro územní rozvoj, který pro nás bude formulovat své stanovisko, neboť petiční výbor, který odborně není samozřejmě příslušný, neb jak jste slyšeli, máme vědu, kulturu a lidská práva.